

H

ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ (ΕΑΔΗΣΥ)

7^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε την 27^η Ιανουαρίου 2025 με την εξής σύνθεση: Αλίκη Μαρκάκη, Πρόεδρος, Καλή Χατζηγιαννάκη - Εισηγήτρια και Μέλος και Χρυσάνθη Χαραλαμποπούλου, Μέλος.

Για να αποφασίσει σχετικά με την από 19.12.2024 με ΓΑΚ 1864/20.12.2024 προδικαστική προσφυγή της εταιρείας «...» ... Εταιρία, με δ.τ. «...», που εδρεύει στη ..., επί της οδού ... αριθ. ..., όπως νομίμως εκπροσωπείται [εφεξής η προσφεύγουσα],

κατά της ..., που εδρεύει στην ..., επί της οδού ... αριθ. ..., όπως νομίμως εκπροσωπείται [εφεξής η αναθέτουσα αρχή] και

κατά της παρεμβαίνουσας ομόρρυθμης εταιρείας με την επωνυμία «...», που εδρεύει στη ..., επί της οδού ... αριθ. ..., όπως νομίμως εκπροσωπείται [εφεξής η παρεμβαίνουσα].

Με την προδικαστική προσφυγή, η προσφεύγουσα ζητά να ακυρωθεί 1) η υπ' αριθ. .../2024 (ΑΔΑ: ...) απόφαση της ... Επιτροπής της αναθέτουσας αρχής (Απόσπασμα του Πρακτικού υπ' αριθ. αριθ. .../2024 συνεδρίασης της ... Επιτροπής της ...) μετά του από .../.../2024 1ου Πρακτικού που εγκρίνει, καθ' ο μέρος με αυτήν α) κρίθηκε αποδεκτή η προσφορά της παρεμβαίνουσας εταιρείας «...» και αναδείχθηκε η τελευταία προσωρινή ανάδοχος της σύμβασης, β) κρίθηκε αποδεκτή η προσφορά της εταιρείας «...» και δεν διεγνώσθη κατά αυτής αρχικός λόγος αποκλεισμού της, γ) δεν διαγνώσθηκαν έτεροι λόγοι αποκλεισμού της ... «...», καθώς και 2) κάθε άλλη συναφής με τις ανωτέρω πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής, προγενέστερης ή μεταγενέστερης αυτών.

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε την Εισηγήτρια, Καλή Χατζηγιαννάκη.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά το Νόμο

Αριθμός απόφασης: 223 / 2025

1. Επειδή, για την άσκηση της προσφυγής έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο, σύμφωνα με τα άρθρα 363 του Ν. 4412/2016 (Α'147) και 5 του Π.Δ. 39/2017 (Α'64), ποσού 1.673,39 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ... και την εκτύπωση από τη σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών με την ένδειξη «ΔΕΣΜΕΥΜΕΝΟ»).

2. Επειδή, με τη με αριθ. .../... .2024 διακήρυξη προκηρύχθηκε από την αναθέτουσα αρχή ανοικτός, ηλεκτρονικός διαγωνισμός, κάτω των ορίων, με αντικείμενο την επιλογή αναδόχου για την ... με τίτλο «...», εκτιμώμενης αξίας ...€ πλέον ΦΠΑ, με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής. Η διακήρυξη αναρτήθηκε στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ) την ...^η... .2024 με Α.Δ.Α.Μ. ..., καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, όπου έλαβε συστημικό αριθμό Στον ως άνω διαγωνισμό υπέβαλαν προσφορά συνολικά οι παρακάτω πέντε οικονομικοί φορείς με σειρά μειοδοσίας: 1. η εταιρεία «...», με ποσοστό έκπτωσης 37,50%, 2. η ... «...», με ποσοστό έκπτωσης 36,00%, 3. η προσφεύγουσα εταιρεία «...» με ποσοστό έκπτωσης 26,09%, 4. η εταιρεία «...», με ποσοστό έκπτωσης 19,00% και 5. η εταιρεία «...», με ποσοστό έκπτωσης 7,51%. Ειδικότερα, η Επιτροπή του Διαγωνισμού, με το από2024 1ο Πρακτικό της, προέβη σε ηλεκτρονική αποσφράγιση των φακέλων «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» και «Οικονομική Προσφορά», και διαπίστωσε ότι οι προσφορές της εταιρείας «...» και της ... «...» παρουσιάζουν απόκλιση μεγαλύτερη των δέκα (10) ποσοστιαίων μονάδων από το μέσο όρο των παραδεκτών προσφορών, οπότε και η Επιτροπή του Διαγωνισμού αιτήθηκε εγγράφως μέσω της επικοινωνίας του συστήματος να δοθούν εξηγήσεις από τους παραπάνω οικονομικούς φορείς εντός προθεσμίας είκοσι (20) ημερών, ήτοι έως τις2024. Κατά τον έλεγχο δε, του ΕΕΕΣ του μέλους της Κ/Ξ «...», ..., διαπιστώθηκε ότι ο ως άνω οικονομικός φορέας δεν δήλωσε στο απαιτούμενο πεδίο του ΕΕΕΣ του, το ανεκτέλεστο υπόλοιπο εργολαβικών συμβάσεων και η Επιτροπή του Διαγωνισμού κάλεσε αυτόν εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών κατά το άρθρο 102 του ν. 4412/2016 και 9 της οικείας Διακήρυξης, να υποβάλει συμπληρωματικά υπεύθυνη δήλωση στην οποία να δηλώνει το ποσό του ανεκτέλεστου υπολοίπου των εργολαβικών συμβάσεων που ίσχυε κατά την ημέρα υποβολής της προσφοράς του, την οποία και ο ως άνω οικονομικός φορέας υπέβαλε και έγινε αποδεκτή από την Επιτροπή. Οι

Αριθμός απόφασης: 223 / 2025

εξηγήσεις που παρείχε ο οικονομικός φορέας «...» ως προς το ασυνήθιστα χαμηλό της προσφοράς του, κρίθηκαν επαρκείς και έγιναν αποδεκτές από την Επιτροπή του Διαγωνισμού. Η δε, αιτιολόγηση της προσφοράς της Κ/Ξ «...» κρίθηκε απορριπτικά, καθώς διαπιστώθηκε ότι τα παρεχόμενα στοιχεία αιτιολόγησης χαμηλής προσφοράς δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής και του κόστους που προτείνεται. Ενόψει των ανωτέρω, με το οικείο από2024 1ο Πρακτικό της, η Επιτροπή του Διαγωνισμού εισηγήθηκε την ανάδειξη του οικονομικού φορέα «...» σε προσωρινό ανάδοχο της σύμβασης. Το ως άνω Πρακτικό εγκρίθηκε με την υπ' αριθ. .../2024 (ΑΔΑ: ...) απόφαση της ... Επιτροπής της αναθέτουσας αρχής (Απόσπασμα του Πρακτικού υπ' αριθ. .../2024 Συνεδρίασης της ... Επιτροπής της ...) και ο οικονομικός φορέας «...» κηρύχθηκε προσωρινός ανάδοχος της εν λόγω σύμβασης. Κατά της ανωτέρω απόφασης, η προσφεύγουσα άσκησε την υπό κρίση προδικαστική προσφυγή της αιτούμενη της ακύρωσή της καθ' ο μέρος με αυτήν έγιναν αποδεκτές οι προσφορές των έτερων συνδιαγωνιζόμενων της, ήτοι α) της παρεμβαίνουσας εταιρείας «...», και της εταιρείας «...», και αναδείχθηκε η παρεμβαίνουσα προσωρινή ανάδοχος της επίμαχης σύμβασης και καθ' ο μέρος με αυτήν δεν διεγνώσθη έτερος λόγος αποκλεισμού της Κ/Ξ «...» .

3. Επειδή, ο προκείμενος διαγωνισμός, ως εκ του αντικειμένου του και της προϋπολογισθείσας δαπάνης, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Ν. 4412/2016 και η υπό εξέταση διαφορά διέπεται από τις διατάξεις του Βιβλίου ΙV αυτού περί έννομης προστασίας κατά τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων.

4. Επειδή, η προσβαλλόμενη απόφαση κοινοποιήθηκε στις2024, μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ και η προσφεύγουσα έλαβε γνώση αυτής αυθημερόν, συνεπώς, η υπό κρίση προδικαστική προσφυγή ασκήθηκε εμπροθέσμως στις 19.12.2024, ομοίως μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ, με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του π.δ. 39/2017. Η δε προσφεύγουσα, κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά από τη νομολογία, μετ' εννόμου συμφέροντος, καθώς είχε υποβάλει καθ' αρχήν αποδεκτή προσφορά στον εν λόγω διαγωνισμό και κατετάγη τρίτη (3^η) σε σειρά μειοδοσίας, βάλλει κατά της προαναφερθείσας απόφασης, επιδιώκει δε αντιστοίχως την ακύρωσή της, καθ' ο μέρος με αυτήν έγιναν αποδεκτές οι προσφορές των έτερων συνδιαγωνιζόμενων της «...», και

Αριθμός απόφασης: 223 / 2025

«...» και αναδείχθηκε η πρώτη εξ αυτών (παρεμβαίνουσα εταιρεία) προσωρινή ανάδοχος της επίμαχης σύμβασης. Σημειούται δε ότι απαραδέκτως η προσφεύγουσα βάλλει κατά της συνδιαγωνιζομένης της Κ/Ξ «...», καθόσον η τελευταία, μη έχοντας προσβάλλει εμπροθέσμως και παραδεκτώς τον αποκλεισμό της για έτερο λόγο, έχει καταστεί οριστικώς αποκλεισθείσα από την εν λόγω διαγωνιστική διαδικασία.

5. Επειδή, η παρεμβαίνουσα εταιρεία εμπροθέσμως στις2024, δεδομένου ότι η τελευταία ημέρα της δεκαήμερης προθεσμίας ήταν Κυριακή (... .2024) και επομένως εξαιρετέα, μετ' εννόμου συμφέροντος και εν γένει παραδεκτώς άσκησε παρέμβαση με αίτημα την απόρριψη της προσφυγής και τη διατήρηση του κύρους της προσβαλλόμενης απόφασης κατά το μέρος που στρέφεται κατά της προσφοράς της ίδιας.

6. Επειδή, η οικεία αναθέτουσα αρχή απέστειλε εμπροθέσμως στις2024 τις υπ' αριθ. .../... .2024 απόψεις της, οι οποίες λήφθηκαν υπόψιν από το παρόν Κλιμάκιο.

7. Επειδή, η προσφεύγουσα εμπροθέσμως, δεδομένου ότι η τελευταία ημέρα της πενθήμερης προθεσμίας για την κατάθεση του ήταν Κυριακή και η επομένη αυτήν ήταν αργία (...) και επομένως εξαιρετέα, απέστειλε ενώπιον της ΕΑΔΗΣΥ στις2025, το φέρον ίδια ημερομηνία Υπόμνημά της, κατ' άρθρο 365 Ν.4412/2016, το οποίο ελήφθη υπόψιν από το εξετάζον Κλιμάκιο.

8. Επειδή, με τον **πρώτο (1^ο) λόγο της προσφυγής** της η προσφεύγουσα βάλλει κατά της αποδοχής της προσφοράς της παρεμβαίνουσας εταιρείας, την οποία θεωρεί απορριπτέα λόγω πλημμελούς συμπλήρωσης του ΕΕΕΣ της αναφορικά με την εγγραφή της σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων. Ειδικότερα, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η εν λόγω εταιρεία εσφαλμένα απάντησε «ΝΑΙ» στο ερώτημα αν είναι εγγεγραμμένη σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων διότι είναι εγγεγραμμένη στη ...^η τάξη ΜΕΕΠ και δεν διαθέτει ενημερότητα πτυχίου. Συνεπεία, δε, της εσφαλμένης απάντησης στο προαναφερόμενο ερώτημα του ΕΕΕΣ παρέλειψε να απαντήσει στο σχετικό ερώτημα αναφορικά με την προσκόμιση βεβαιώσεων πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων ή να παράσχει πληροφορίες που θα δίνουν τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή να τη λάβει απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος-μέλος αυτή διατίθεται δωρεάν, το οποίο

Αριθμός απόφασης: 223 / 2025

ερώτημα θα εμφανιζόταν, αν η απάντηση στο προηγούμενο ερώτημα περί εγγραφής σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων ήταν, ως έπρεπε, «ΟΧΙ». Επομένως, η εν λόγω επιλογή της αναδόχου απέκλεισε αυτόματα την εμφάνιση του προαναφερθέντος ερωτήματος και ως εκ τούτου η ανάδοχος εταιρεία δεν ανέλαβε τη δέσμευση να προσκομίσει σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας της ζητηθεί βεβαιώσεις σχετικά με την πληρωμή των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων. Υπό τα δεδομένα αυτά, κατά την προσφεύγουσα, η παράλειψη απάντησης στο συγκεκριμένο ερώτημα συνιστά ουσιώδη παράλειψη κατά τη συμπλήρωση του ΕΕΕΣ της και λόγο απόρριψης τις προσφοράς της, η οποία δεν μπορεί να αναπληρωθεί από άλλες απαντήσεις που δόθηκαν σε άλλα ερωτήματα του ΕΕΕΣ, ούτε, δε, να συμπληρωθεί κατά τη διαδικασία του άρθρου 102 του ν. 4412/2016.

9. Επειδή, η διακήρυξη, η οποία συνιστά το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού δεσμεύοντας αμφίδρομα την αναθέτουσα αρχή και τους διαγωνιζόμενους (βλ. ΣΤΕ 1217/2018, σκ. 5, 2434/2017, σκ. 5, 1086/2015, σκ. 5, 4901/2014, σκ. 8, ΕΑ ΣΤΕ 352/2016, κ.α.), ορίζει στις κρίσιμες για την επίλυση της διαφοράς διατάξεις τα εξής: *«22.Α Λόγοι αποκλεισμού Κάθε προσφέρων αποκλείεται από τη συμμετοχή στην παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, εφόσον συντρέχει στο πρόσωπό του (αν πρόκειται για μεμονωμένο φυσικό ή νομικό πρόσωπο) ... ένας από τους λόγους των παρακάτω περιπτώσεων: 22.Α.1 ... 22.Α.2 α) Όταν ο προσφέρων έχει αθετήσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά στην καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και αυτό έχει διαπιστωθεί από δικαστική ή διοικητική απόφαση με τελεσίδικη και δεσμευτική ισχύ, σύμφωνα με διατάξεις της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ή την εθνική νομοθεσία ή/και β) η αναθέτουσα μπορεί να αποδείξει με τα κατάλληλα μέσα ότι ο προσφέρων έχει αθετήσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης. Αν ο προσφέρων είναι Έλληνας πολίτης ή έχει την εγκατάστασή του στην Ελλάδα, οι υποχρεώσεις του που αφορούν τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης καλύπτουν, τόσο την κύρια, όσο και την επικουρική ασφάλιση. Οι υποχρεώσεις των περ. α' και β' θεωρείται ότι δεν έχουν αθετηθεί εφόσον δεν έχουν καταστεί ληξιπρόθεσμες ή εφόσον αυτές έχουν υπαχθεί σε δεσμευτικό διακανονισμό που τηρείται. Δεν αποκλείεται ο προσφέρων, όταν έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του, είτε καταβάλλοντας τους φόρους ή τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης που οφείλει,*

Αριθμός απόφασης: 223 / 2025

συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των δεδουλευμένων τόκων ή των προστίμων, είτε υπαγόμενος σε δεσμευτικό διακανονισμό για την καταβολή τους, στο μέτρο που τηρεί τους όρους του δεσμευτικού διακανονισμού. β) ...».

10. Επειδή, το ΕΕΕΣ που προσαρτάται στη διακήρυξη του ένδικου διαγωνισμού -το οποίο έχει καταρτισθεί σύμφωνα με το τυποποιημένο έντυπο του Παραρτήματος 2 του Κανονισμού της Επιτροπής ... (... και διορθωτικό για την ελληνική έκδοση ...) και βάσει του οποίου γίνεται η προαπόδειξη της μη συνδρομής λόγων αποκλεισμού- προβλέπει στο Μέρος II «Πληροφορίες σχετικά με τον οικονομικό φορέα» Ενότητα Α ότι ο οικονομικός φορέας καλείται να δηλώσει εάν είναι εγγεγραμμένος σε εθνικό σύστημα (προ)επιλογής και, ειδικότερα, αν είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων ή διαθέτει ισοδύναμο πιστοποιητικό (π.χ. βάσει εθνικού συστήματος (προ)επιλογής), εν συνεχεία δε να απαντήσει στα εντασσόμενα στο βασικό αυτό ερώτημα υποερωτήματα, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και το υποερώτημα αν θα είναι σε θέση να προσκομίσει βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων ή να παράσχει πληροφορίες που θα δίνουν τη δυνατότητα στον αναθέτοντα φορέα να τη λάβει απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος μέλος αυτή διατίθεται δωρεάν. Ειδικότερα, στο ΕΕΕΣ, όπως αυτό έχει αναρτηθεί σε μορφή .xml ώστε να συνταχθεί μέσω της υπηρεσίας ... στην ιστοσελίδα της Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. στο Μέρος II «Πληροφορίες σχετικά με τον οικονομικό φορέα» του Εγγράφου αυτού και στην Ενότητα Α, οι συμμετέχοντες καλούνται να απαντήσουν θετικά ή αρνητικά (Ναι/Όχι), μεταξύ άλλων, στο ερώτημα αν ο οικονομικός φορέας (ΟΦ) «είναι εγγεγραμμένος σε Εθνικό Σύστημα (προ) Επιλογής» και ειδικότερα αν «Κατά περίπτωση, ο οικονομικός φορέας είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων ή διαθέτει ισοδύναμο πιστοποιητικό [π.χ. βάσει εθνικού συστήματος (προ) επιλογής]». Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, ζητείται η παράθεση ορισμένων συναφών πληροφοριών (ονομασία καταλόγου ή πιστοποιητικού, αριθμός εγγραφής ή πιστοποίησης, τυχόν ηλεκτρονική διάθεση αυτών, δικαιολογητικά στα οποία βασίζεται η εγγραφή ή πιστοποίηση και κατάταξη στον επίσημο κατάλογο) και τίθεται το ερώτημα «η εγγραφή ή η πιστοποίηση καλύπτει όλα τα απαιτούμενα κριτήρια επιλογής; Ναι/Όχι». Επί αρνητικής απάντησης στο ως άνω κύριο ερώτημα περί εγγραφής ή μη σε Εθνικό Σύστημα

Αριθμός απόφασης: 223 / 2025

(προ)επιλογής, εμφανίζεται περαιτέρω το ερώτημα αν «Ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση να προσκομίσει βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων ή να παράσχει πληροφορίες που θα δίνουν τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα να τη λάβει απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος μέλος αυτή διατίθεται δωρεάν», στο οποίο καλούνται να απαντήσουν θετικά ή αρνητικά οι συμμετέχοντες. Στο δε Μέρος III «Λόγοι αποκλεισμού» του ίδιου Εγγράφου, οι συμμετέχοντες καλούνται στην ενότητα Β «Λόγοι που σχετίζονται με την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης», να απαντήσουν με θετική ή αρνητική απάντηση στο ερώτημα αν «Ο οικονομικός φορέας έχει ανεκπλήρωτες υποχρεώσεις όσον αφορά την καταβολή φόρων, τόσο στη χώρα στην οποία είναι εγκατεστημένος όσο και στο κράτος μέλος της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα, εάν είναι άλλο από τη χώρα εγκατάστασης», καθώς και σε ανάλογο ερώτημα όσον αφορά την καταβολή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, παρέχοντας πληροφόρηση και ως προς το εάν η τεκμηρίωση διατίθεται ηλεκτρονικά. Στο δε Μέρος VI «Τελικές δηλώσεις» ο οικονομικός φορέας καλείται να δηλώσει επισήμως ότι είναι σε θέση, κατόπιν αιτήματος και χωρίς καθυστέρηση, να προσκομίσει τα πιστοποιητικά και τις λοιπές μορφές αποδεικτικών εγγράφων, εκτός αν, μεταξύ άλλων, ο αναθέτων φορέας έχει τη δυνατότητα να τα λάβει με απευθείας πρόσβαση σε εθνική βάση δεδομένων.

11. Επειδή, περαιτέρω, στην παρ. 5 του άρθρου 20 του ν.3669/2008 (Α' 116/2008) «Κύρωση της κωδικοποίησης της νομοθεσίας ...», που διατηρήθηκε σε ισχύ με το άρθρο 377 παρ. 1 περ. 31 του ν. 4412/2016, ορίζεται, ότι: *«Για τη συμμετοχή σε διαγωνισμούς δημοσίων έργων χορηγείται σε κάθε εργοληπτική επιχείρηση εγγεγραμμένη στο Μ.Ε.ΕΠ. «ενημερότητα πτυχίου», η οποία, σε συνδυασμό με τη βεβαίωση εγγραφής που εκδίδεται από την υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ., συνιστά «επίσημο κατάλογο αναγνωρισμένων εργοληπτών» κατά την έννοια του άρθρου 151 του παρόντος και απαλλάσσει τις εργοληπτικές επιχειρήσεις από την υποχρέωση να καταθέτουν τα επιμέρους δικαιολογητικά στους διαγωνισμούς. Για την έκδοση και χορήγηση της «ενημερότητας πτυχίου» οι εργοληπτικές επιχειρήσεις υποβάλλουν σε τακτά χρονικά διαστήματα, στην υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ., τα δικαιολογητικά συμμετοχής τους σε διαγωνισμούς, όπως αυτά ορίζονται από τις κείμενες διατάξεις. Τα*

Αριθμός απόφασης: 223 / 2025

υποβαλλόμενα δικαιολογητικά, η διαδικασία υποβολής τους, ο χρόνος ισχύος της «ενημερότητας πτυχίου», η διαδικασία ανανέωσης της, οι συνέπειες εκ της μη υποβολής της σε διαγωνισμό, ο χρόνος εφαρμογής του μέτρου και κάθε σχετικό θέμα, ορίζονται με την υπ` αριθμ. .../28.7.2005 απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (ΦΕΚ ...). Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων μπορεί να επανακαθορίζονται τα ανωτέρω στοιχεία». Η ως άνω κανονιστική απόφαση προβλέπει, μεταξύ άλλων, στο άρθρο 1 {όπως αυτό είχε τροποποιηθεί με τις ΥΑ .../20.1.2006 (Β' 102) και .../19.1.2007 (Β' 106), ακολούθως δε αντικαταστάθηκε με την ΥΑ .../4.9.2013 (Β' 2300)} τα εξής: «1. Σε κάθε εργοληπτική επιχείρηση, η οποία είναι εγγεγραμμένη στις τάξεις 3η έως και 7η του Μητρώου Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (Μ.Ε.ΕΠ.) χορηγείται έγγραφο με τίτλο «Ενημερότητα Πτυχίου» (εφεξής Ε.Π.), το οποίο προσκομίζεται στις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων έργων και υποκαθιστά τα δικαιολογητικά του άρθρου 2 της παρούσας, τα οποία δεν υποβάλλονται κατά τη δημοπρασία. Η υποκατάσταση των επιμέρους δικαιολογητικών από την Ε.Π. χωρεί και στις περιπτώσεις που από τη Διακήρυξη συγκεκριμένου έργου εσφαλμένα δεν προβλέπεται η προσκόμιση Ε.Π. ...».

12. Επειδή, από τη συνδυασμένη ερμηνεία των παρατιθέμενων ανωτέρω διατάξεων συνάγεται ότι, ο διαγωνιζόμενος υποχρεούται να δηλώσει στο ΕΕΕΣ που υποβάλλει, ότι θα είναι σε θέση να προσκομίσει βεβαίωση πληρωμής φόρων και εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, ακολούθως δε, υποχρεούται ο προσωρινός ανάδοχος να προσκομίζει την ως άνω βεβαίωση σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο στα στάδια του διαγωνισμού και να δεσμεύεται με ρητή καταφατική Δήλωση που θα περιλαμβάνεται, επί ποινή αποκλεισμού, στο ειδικό πεδίο του ΕΕΕΣ, ότι θα είναι σε θέση να την προσκομίσει. Εντούτοις, κατά τα προρρηθέντα, σύμφωνα με την κατευθυντήρια Οδηγία 23 της ΕΑΑΔΗΣΥ, ο μοναδικός εθνικός επίσημος κατάλογος εγκεκριμένων οικονομικών φορέων, που πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 83 του Ν.4412/2016, είναι η βεβαίωση εγγραφής στο Μ.Ε.ΕΠ., συνοδευόμενη από ενημερότητα πτυχίου, η οποία χορηγείται μόνο σε εργοληπτικές επιχειρήσεις, που ανήκουν στην 3η έως την 7η τάξη ΜΕΕΠ, και όχι σε εργοληπτικές επιχειρήσεις κατώτερης τάξης.

Αριθμός απόφασης: 223 / 2025

13. Επειδή, εν προκειμένω, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου και δεν αμφισβητείται, η παρεμβαίνουσα εταιρεία στο υποβληθέν ΕΕΕΣ της απάντησε καταφατικά στο ερώτημα της Ενότητας Α του Μέρους ΙΙ περί εγγραφής σε επίσημο κατάλογο, δηλώνοντας στο σχετικό πεδίο του ΕΕΕΣ της τα εξής: *Ο ΟΦ είναι εγγεγραμμένος σε Εθνικό Σύστημα (Προ)Επιλογής Κατά περίπτωση, ο οικονομικός φορέας είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων ή διαθέτει ισοδύναμο πιστοποιητικό [π.χ. βάσει εθνικού συστήματος (προ)επιλογής]; «ΝΑΙ».* Επίσης, στο πεδίο: *Αναφέρετε την ονομασία του καταλόγου ή του πιστοποιητικού και τον σχετικό αριθμό εγγραφής ή πιστοποίησης, κατά περίπτωση η ανωτέρω εταιρεία απάντησε: «ΑΡ. ΜΕΕΠ ... ΜΕ ΙΣΧΥ ΕΩΣ .../.../2025 (Αυτοδίκαιη παράταση των πτυχίων έως .../.../2025 σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1, της αρ. πρωτ. .../30-05-2024 Εγκυκλίου (ΑΔΑ: ...))»*, στο δε πεδίο *«Εάν το πιστοποιητικό εγγραφής ή η πιστοποίηση διατίθεται ηλεκτρονικά, αναφέρετε: η παρεμβαίνουσα απάντησε τα εξής: «... , ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ .../ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΗΤΡΩΟΥ / ΜΗΤΡΩΟ ΜΕΕΠ / ΜΕΕΠ ...».* Τέλος, στο πεδίο *Αναφέρετε τα δικαιολογητικά στα οποία βασίζεται η εγγραφή ή η πιστοποίηση και κατά περίπτωση, την κατάταξη στον επίσημο κατάλογο η παρεμβαίνουσα απάντησε «Η εγγραφή και κατάταξη της εργοληπτικής εταιρείας μας στην ...η τάξη ΜΕΕΠ, έγινε με αίτησή μας και στηρίζεται σε όλα τα στοιχεία που είναι αναγκαία για την εξέταση της αίτησης και τον έλεγχο ακρίβειας των υποβαλλόμενων στοιχείων, δηλαδή δικαιολογητικά όπως : Έγγραφα νομιμοποίησης της επιχείρησης, αποδεικτικά στοιχεία της στελέχωσης, στοιχεία για την οικονομική και φορολογική κατάσταση της επιχείρησης, στοιχεία για έργα που εκτελεί η επιχείρηση, πιστοποιητικά φερεγγυότητας της επιχείρησης. Η εταιρεία μας έχει εγγραφεί στο ΜΕΕΠ βάσει της υπ' αριθμ ... - .../.../2020 απόφασης της επιτροπής ΜΕΕΠ και των υποβληθέντων δικαιολογητικών σύμφωνα με το ΑΡΘΡ.96 ,ΠΑΡ. 1 Ν3669/08. Ο αριθμός δύναμης είναι: ..., με στοιχεία εγγραφής: ...η ΤΑΞΗ ΓΙΑ ..., ...η ΤΑΞΗ ΓΙΑ ..., ...η ΤΑΞΗ ΓΙΑ ..., ... ΤΑΞΗ ΓΙΑ ..., ...η ΤΑΞΗ ΓΙΑ ..., ...η ΤΑΞΗ ΓΙΑ Η στελέχωση της εταιρίας είναι : ..., Διπλ. Πολιτικός Μηχανικός ΑΡ. ..., ..., Διπλ. Μηχανολόγος Μηχανικός ΑΡ. ...».* Επιπλέον, στο Μέρος ΙΙΙ «Λόγοι αποκλεισμού» Ενότητα Β «Λόγοι που σχετίζονται με την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης», ο εν λόγω οικονομικός φορέας έχει απαντήσει αρνητικά («ΟΧΙ») τόσο στο ερώτημα «Ο οικονομικός φορέας έχει

Αριθμός απόφασης: 223 / 2025

ανεκπλήρωτες υποχρεώσεις όσον αφορά την καταβολή φόρων, τόσο στη χώρα στην οποία είναι εγκατεστημένος όσο και στο κράτος μέλος της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντα φορέα, εάν είναι άλλο από τον φορέα εγκατάστασης;», όσο και στο ερώτημα «Ο οικονομικός φορέας έχει ανεκπλήρωτες υποχρεώσεις όσον αφορά την καταβολή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, τόσο στη χώρα στην οποία είναι εγκατεστημένος όσο και στο κράτος μέλος της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντα φορέα, εάν είναι άλλο από τον φορέα εγκατάστασης;», ενώ παράλληλα στο Μέρος VI «Τελικές δηλώσεις» ο εν λόγω οικονομικός φορέας δήλωσε επισήμως ότι είναι σε θέση, κατόπιν αιτήματος και χωρίς καθυστέρηση, να προσκομίσει τα πιστοποιητικά και τις λοιπές μορφές αποδεικτικών εγγράφων, εκτός αν, μεταξύ άλλων, ο αναθέτων φορέας έχει τη δυνατότητα να τα λάβει με απευθείας πρόσβαση σε εθνική βάση δεδομένων.

14. Επειδή, ενόψει της ως άνω θετικής απάντησης της παρεμβαίνουσας στο κρίσιμο ερώτημα αν είναι εγγεγραμμένη σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων ή διαθέτει ισοδύναμο πιστοποιητικό, δεν ενεργοποιήθηκε το ερώτημα αν είναι σε θέση να προσκομίσει βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων ή να παράσχει πληροφορίες που θα δίνουν τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή να τις λάβει απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος μέλος. Ωστόσο, από τη στιγμή που είναι εγγεγραμμένη στη ...η τάξη του ΜΕΕΠ και δεν διαθέτει ενημερότητα πτυχίου, η οποία κατά την προεκτεθείσα υπουργική απόφαση δεν χορηγείται σε εργοληπτικές επιχειρήσεις που ανήκουν σε τάξη κατώτερη της ...ης τάξης, η παρεμβαίνουσα όφειλε, κατά τη γνώμη στην πλειοψηφία, επί ποινή ακυρότητας της προσφοράς της να απαντήσει αρνητικά στο κύριο ερώτημα της Ενότητας Α του Μέρους II του ΕΕΕΣ, διότι η ορθή αρνητική απάντηση συνιστά προϋπόθεση για να ενεργοποιηθεί στη συνέχεια το ερώτημα περί προσκόμισης βεβαίωσης πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων. Η θετική απάντηση στο αρχικό ερώτημα και κατ' επέκταση η ελλείπουσα απάντηση στο τελευταίο ως άνω ερώτημα συνιστά ουσιώδη παράλειψη κατά τη συμπλήρωση του ΕΕΕΣ, η οποία δεν δύναται να αναπληρωθεί ή να συναχθεί από τις απαντήσεις που έδωσε η παρεμβαίνουσα σε άλλα ερωτήματα, όπως στην Ενότητα Β του Μέρους III για τους λόγους που σχετίζονται με την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, διότι αυτά αφορούν τις υφιστάμενες κατά τον χρόνο σύνταξης και υποβολής του

Αριθμός απόφασης: 223 / 2025

ΕΕΕΣ τυχόν ανεκπλήρωτες φορολογικές ή κοινωνικοασφαλιστικές υποχρεώσεις. Επομένως, η ως άνω καταφατική απάντηση στο κύριο ερώτημα της εγγραφής ή μη σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων, έστω και αν αυτή έγινε εκ παραδρομής ή λάθους, (ΔιοικΕφΠατρών 74/2024 ακυρ.), η οποία συνεπάγεται τη μη ενεργοποίηση του πεδίου που αφορά την προσκόμιση βεβαίωσης πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων, καθιστά τη συμπλήρωση του ΕΕΕΣ πλημμελή ως μη σύμφωνη με τους όρους της διακήρυξης, καθώς η μη ρητή ανάληψη της δέσμευσής του να προσκομίσει τα οικεία πιστοποιητικά, συνιστά παράλειψη δήλωσης επί ποινή απόρριψης της προσφοράς (ΔιοικΕφΘεσσαλονίκης 252/2024 ακυρ., ΔιοικΕφΠειραιά 78/2023 ακυρ.). Άλλωστε, η εν λόγω πλημμέλεια δεν μπορεί να διορθωθεί με τη διαδικασία του άρθρου 102 του ν. 4412/2016 (ΔιοικΕφ Θεσσαλονίκης 41, 38/2024 ακυρ., ΔιοικΕφΑθηνών 1487/2023 ακυρ.). Κατά συνέπεια, ο 2ος λόγος της προσφυγής πρέπει, κατά τη γνώμη της πλειοψηφίας, να γίνει δεκτός και να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη κατά το μέρος της οποίας έγινε δεκτή η προσφορά της παρεμβαίνουσας. Η Εισηγήτρια, Καλή Χατζηγιαννάκη, διατύπωσε την ακόλουθη άποψη: Ως προς τις συμβάσεις έργων, μόνον οι ημεδαπές εργοληπτικές επιχειρήσεις, οι οποίες διαθέτουν ενημερότητα πτυχίου, συμπληρώνουν την ένδειξη «ΝΑΙ» στο ως άνω πεδίο, καθώς, σύμφωνα με τις διατάξεις των παρ. 4 και 5 του άρθρου 20 του ν. 3669/2008, η βεβαίωση εγγραφής στο ΜΕΕΠ, σε συνδυασμό με την ενημερότητα πτυχίου, συνιστά τον μοναδικό, επί της παρούσης, εθνικό «επίσημο κατάλογο» που πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 83 του ν.4412/2016 (ΕΑΔΗΣΥ 120/2023, σκ. 10, ΑΕΠΠ 1359/2022, σκ. 23 έως 26). Σύμφωνα δε με τις επεξηγήσεις που περιέχονται επί του τυποποιημένου εντύπου ΕΕΕΣ του προαναφερθέντος Κανονισμού, ο οικονομικός φορέας απαντά στα υπόλοιπα τμήματα της παρούσας ενότητας, δηλαδή και στο επίμαχο υποερώτημα, εφόσον έχει απαντήσει θετικά στο βασικό ερώτημα, εάν δηλαδή είναι εγγεγραμμένος σε εθνικό σύστημα προεπιλογής [βλ. προς την κατεύθυνση αυτή και την κατευθυντήρια οδηγία .../24.1.2018 της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΑΑΔΗΣΥ)]. Ειδικότερα, όπως στην Κατευθυντήρια Οδηγία 23 της ΕΑΔΗΣΥ (σελ. 12/37) αναφέρεται επί του οικείου πεδίου, «Στο ως άνω πεδίο, ως προς τις συμβάσεις έργων, οι ημεδαπές εργοληπτικές επιχειρήσεις, οι οποίες διαθέτουν ενημερότητα πτυχίου,

Αριθμός απόφασης: 223 / 2025

συμπληρώνουν την ένδειξη «ΝΑΙ», καθώς, σύμφωνα με τις διατάξεις των παρ. 4 και 5 του άρθρου 20 του ν. 3669/2008, οι οποίες εξακολουθούν να ισχύουν, η βεβαίωση εγγραφής στο ΜΕΕΠ, σε συνδυασμό με την ενημερότητα πτυχίου, συνιστά τον μοναδικό, επί της παρούσης, εθνικό “επίσημο κατάλογο ” που πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 83 του ν. 4412/2016. ... Κατά συνέπεια, μόνο εφόσον ο οικονομικός φορέας είναι εγγεγραμμένος κατά τα ανωτέρω, σε επίσημο κατάλογο, συμπληρώνει, πέρα από την ένδειξη «ΝΑΙ» τα στοιχεία α έως ε που παρέχονται στο αμέσως ακόλουθο πεδίο, ήτοι απαντά στο υποερώτημα ε) *«Ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση να προσκομίσει βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων ή να παράσχει πληροφορίες που θα δίνουν τη δυνατότητα στην αναθέτουσα ή στον αναθέτοντα φορέα να τη λάβει απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος μέλος αυτή διατίθεται δωρεάν; Εάν η σχετική τεκμηρίωση διατίθεται ηλεκτρονικά, αναφέρετε:»*, στη δε υπ’ αριθ. 28 υποσημείωση που αφορά στην τελευταία περίοδο ρητώς αναφέρεται ότι *«Άλλως συμπληρώνει την ένδειξη «ΟΧΙ» και δεν συμπληρώνει τις ερωτήσεις που ακολουθούν στα στοιχεία α έως ε.»* Δοθέντος όμως, ότι αφ’ ενός μεν η εγγραφή στο ΜΕΕΠ χωρίς ενημερότητα πτυχίου δεν θεωρείται ως εγγραφή σε επίσημο μητρώο/κατάλογο, αφ’ ετέρου δε, ενημερότητα πτυχίου δεν χορηγείται σε εργοληπτικές επιχειρήσεις κατώτερες της ...^{ης} τάξης, σύμφωνα με την ΥΑ .../2013 (ΦΕΚ ...), εσφαλμένως η ανάδοχος εταιρεία, ως εγγεγραμμένη στην ... τάξη του ΜΕΕΠ, απάντησε ΝΑΙ στην Ενότητα Α του Μέρους ΙΙ του ΕΕΕΣ περί εγγραφής σε επίσημο κατάλογο/Μητρώο. Όμως, η μη απάντηση του εν λόγω οικονομικού φορέα σε ερώτημα που, εν προκειμένω, δεν τυγχάνει εφαρμογής γι’ αυτόν, διότι δεν είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο, δεν μπορεί να αποτελέσει λόγο απόρριψης της προσφοράς του και ο οικείος λόγος της προσφυγής είναι απορριπτικός. (ΕΑΔΗΣΥ 1414/2023, 120/2023, σκ. 10, ΑΕΠΠ 1359/2022, σκ. 23 έως 26). Και τούτο διότι, ως έχει κριθεί από το ΣΤΕ, *«η απάντηση στο επίμαχο υπο-ερώτημα, στο οποίο δεν όφειλαν οι διαγωνιζόμενοι οικονομικοί φορείς να απαντήσουν, [ως μη εγγεγραμμένοι σε επίσημο κατάλογο], δεν επάγεται έννομες συνέπειες ως προς την δέουσα προαπόδειξη της μη συνδρομής του λόγου αποκλεισμού που σχετίζεται με την καταβολή των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης. Τούτο δε, διότι τα προαναφερόμενα πρόσωπα, τα οποία δήλωσαν στην Ενότητα Β του Μέρους ΙΙΙ ότι δεν συντρέχει*

Αριθμός απόφασης: 223 / 2025

στο πρόσωπό τους ο συγκεκριμένος λόγος αποκλεισμού, δήλωσαν περαιτέρω ρητώς στο ειδικό προς τούτο πεδίο του Μέρους VI ότι είναι σε θέση να προσκομίσουν τα πιστοποιητικά και λοιπά αποδεικτικά Έγγραφα που προβλέπει η διακήρυξη, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και η βεβαίωση ασφαλιστικής ενημερότητας, και άρα τα συμπληρωμένα ΕΕΕΣ που υπέβαλαν ουδεμίας διευκρινίσεως ή συμπληρώσεως έχρηζαν (ΣΤΕ 2643/2022 και ΣΤΕ ΕΑ 211, 212/2021). Δεδομένου δε ότι η εγγραφή σε επίσημο κατάλογο δεν έχει τεθεί στη διακήρυξη επί ποινή αποκλεισμού, η εσφαλμένη θετική απάντηση που δόθηκε στο ερώτημα περί της εγγραφής σε επίσημο κατάλογο συνάγεται ότι εδόθη από πλάνη περί τα πράγματα και επομένως, δεν δύναται να θεωρηθεί ως ψευδής/ανακριβής δήλωση. Και ναι μεν ο ως άνω οικονομικός φορέας, ως προελέχθη δήλωσε εκ πλάνης «ΝΑΙ» στο ερώτημα του ΕΕΕΣ εάν είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο κράτους με αποτέλεσμα να μην ενεργοποιηθούν τα υπόλοιπα πεδία του ΕΕΕΣ, πλην όμως η παράλειψη αυτή δεν επάγεται έννομες συνέπειες ως προς τη δέουσα προαπόδειξη της μη συνδρομής του λόγου αποκλεισμού που σχετίζεται με την καταβολή των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης διότι δήλωσε αφενός στην Ενότητα Β΄ του Μέρους III του ΕΕΕΣ ότι δεν συντρέχει στο πρόσωπό τους ο συγκεκριμένος λόγος αποκλεισμού, κατόπιν σχετικής επεξήγησης ως προς τις υποχρεώσεις του στην καταβολή των φόρων και αφετέρου στο ειδικό προς τούτο πεδίο του Μέρους VI του ΕΕΕΣ ότι είναι σε θέση να προσκομίσει τα πιστοποιητικά και λοιπά αποδεικτικά έγγραφα που προβλέπει η διακήρυξη, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και η βεβαίωση φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας, γενομένου δεκτού του σχετικού ισχυρισμού της παρεμβαίνουσας (ΔΕΦΑΘ 1372/2024, σκ.5). Σε κάθε δε περίπτωση, σε πρόσφατη απόφαση του ΣΤΕ κρίθηκε επί του εν λόγω ζητήματος ότι «Επειδή...στο Μέρος II (Πληροφορίες σχετικά με τον οικονομικό φορέα) των ΕΕΕΣ, δόθηκε αρνητική απάντηση («ΟΧΙ») στο ερώτημα «Ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση να προσκομίσει βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων ή να παράσχει πληροφορίες που θα δίνουν τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα να τη λάβει απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος μέλος αυτή διατίθεται δωρεάν;». Όμως, στα ίδια ως άνω ΕΕΕΣ και συγκεκριμένα, στο Μέρος III Λόγοι αποκλεισμού - Β: Λόγοι που σχετίζονται με την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής

Αριθμός απόφασης: 223 / 2025

ασφάλισης, οι μελετητές απάντησαν αρνητικά («ΟΧΙ») τόσο στο ερώτημα «Ο οικονομικός φορέας έχει ανεκπλήρωτες υποχρεώσεις όσον αφορά την καταβολή φόρων, τόσο στη χώρα στην οποία είναι εγκατεστημένος όσο και στο κράτος μέλος της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντα φορέα, εάν είναι άλλο από τον φορέα εγκατάστασης;», όσο και στο ερώτημα «Ο οικονομικός φορέας έχει ανεκπλήρωτες υποχρεώσεις όσον αφορά την καταβολή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, τόσο στη χώρα στην οποία είναι εγκατεστημένος όσο και στο κράτος μέλος της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντα φορέα, εάν είναι άλλο από τον φορέα εγκατάστασης;», με αποτέλεσμα να δημιουργείται ασάφεια ως προς το ακριβές νόημα των παραπάνω δηλώσεων των Μερών II και III, αναφορικά με την απόδειξη της εκπλήρωσης των φορολογικών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων της παρεμβαίνουσας. Ενόψει του περιεχομένου αυτού των ΕΕΕΣ και των δηλώσεων των υπεργολάβων, όφειλε η διενεργούσα αρχή να καλέσει την παρεμβαίνουσα για παροχή διευκρινίσεων σύμφωνα με τα άρθρα 102 του ν. 4412/2016 και 9 της διακήρυξης, προκειμένου η εταιρεία αυτή να αποσαφηνίσει το περιεχόμενο των προαναφερθεισών δηλώσεων στα ΕΕΕΣ των τρίτων μελετητών, προσκομίζοντας τα αναγκαία προς τούτο δικαιολογητικά, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 79 παρ. 5 του ν.4412/2016». (ΣΤΕ 1526/2024, σκ. 13). Ως εκ τούτου, αντιστοίχως, η πλημμελής απάντηση «ΝΑΙ» στο ΕΕΕΣ του εν λόγω οικονομικού φορέα και η εξ αυτής μη ενεργοποίηση του υποερωτήματος σχετικά με την προσκόμιση των βεβαιώσεων για την απόδειξη της εκπλήρωσης των φορολογικών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων της παρεμβαίνουσας, θα πρέπει να ερμηνευθεί πως δημιουργεί ασάφεια ως προς το ακριβές νόημα των δηλώσεων των II, III και IV του ΕΕΕΣ της αναδόχου, αναφορικά με την απόδειξη της εκπλήρωσης των φορολογικών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων της παρεμβαίνουσας, δεδομένου ότι η τελευταία, ως προελεχθη, ρητώς έχει δηλώσει στο Μέρος III του ΕΕΕΣ της πως δεν συντρέχει ο επίμαχος λόγος αποκλεισμού της καθώς και στο Μέρος IV αυτού ότι σε κάθε περίπτωση, κατόπιν αιτήματος και χωρίς καθυστέρηση, θα προσκομίσει τα επίμαχα πιστοποιητικά και επομένως εν τέλει η εν λόγω εταιρεία ανέλαβε τη δέσμευση να προσκομίσει σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας του ζητηθεί βεβαιώσεις σχετικά με την πληρωμή των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων, παρά τα αντιθέτου προβαλλόμενα από την προσφεύγουσα. Συναφώς, η προαναφερθείσα εσφαλμένη δήλωση «ΝΑΙ»

Αριθμός απόφασης: 223 / 2025

τυγχάνει επουσιώδης και δεν δύναται να οδηγήσει σε αποκλεισμό της αναδόχου εταιρείας. Επιπρόσθετα, δέον σημειωθεί πως εν προκειμένω, δεν πρόκειται για αναπλήρωση απάντησης από άλλες απαντήσεις που δόθηκαν σε άλλα ερωτήματα του ΕΕΕΣ, ως εσφαλμένως υπολαμβάνει η προσφεύγουσα, αλλά για διευκρίνιση ήδη υποβληθείσας, πλην όμως αντιφατικής, δήλωσης της αναδόχου, κατά τα προρρηθέντα. Συνακόλουθα, κατά τη μειοψηφούσα γνώμη, πρέπει να αναπεμφθεί η υπόθεση στην αναθέτουσα αρχή, προκειμένου η τελευταία να ζητήσει από την παρεμβαίνουσα να αποσαφηνίσει το περιεχόμενο των προαναφερθεισών δηλώσεων της στο ΕΕΕΣ που υπέβαλε, προσκομίζοντας τα αναγκαία προς τούτο δικαιολογητικά, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 79 παρ. 5 του ν.4412/2016.

15. Επειδή, με τον **δεύτερο (2^ο) λόγο της προσφυγής** της η προσφεύγουσα βάλλει κατά της αποδοχής της προσφοράς της παρεμβαίνουσας προσωρινής αναδόχου εταιρείας την οποία και θεωρεί απορριπτέα, καθόσον στο υποβληθέν ΕΕΕΣ της, στο σχετικό ερώτημα περί του εάν προτίθεται να αναθέσει υπεργολαβικά μέρος της σύμβασης σε τρίτο υπεργολάβο απάντησε αρνητικά, ωστόσο στην από2024 αιτιολόγηση της ασυνήθιστα χαμηλής της προσφοράς, συνομολογεί και δηλώνει ότι πρόκειται να αναθέσει τμήματα της σύμβασης σε υπεργολάβους, τις προσφορές των οποίων υποβάλλει με την αιτιολόγηση της προσφοράς της. Συγκεκριμένα, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι οι οικονομικοί φορείς «...», «...», «...», «...» και «...» συνιστούν υπεργολάβους του προσωρινού αναδόχου, ίδια όσον αφορά τις εργασίες των ...: ..., ..., ..., ..., ..., του Τιμολογίου Δημοπράτησης, καθώς ρητώς επιβεβαιώνεται, κατά τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, ότι οι ως άνω εταιρείες/οικονομικοί φορείς θα αναλάβουν και θα εκτελέσουν τις εργασίες ... του ... που περιγράφονται στα ως άνω άρθρα του Τιμολογίου και αναλυτικώς αναφέρονται στην εν λόγω προσφυγή, με τη χρήση αυτούσιων των προσφερόμενων από αυτή τιμών μονάδος εργασιών στην αιτιολόγησή του προσωρινού αναδόχου (βλ. ΔΕφΠειρ 328/2024, ΔΕφΘες 263/2023, ΔΕφΠειρ 542/2022, ΔΕφΑθ 1939/2021). Όπως το αυτό άλλωστε συνομολογεί και ο ίδιος ο προσωρινός ανάδοχος, όπου σε πολλά σημεία της αιτιολόγησης της προσφοράς του, χρησιμοποιεί τον όρο «υπεργολάβος», «υπεργολαβικές εργασίες». Το γεγονός δε, ότι οι ως άνω οικονομικοί φορείς συνιστούν υπεργολάβους της προσωρινού αναδόχου, καθίσταται κατά την προσφεύγουσα

Αριθμός απόφασης: 223 / 2025

σαφές και από την αιτιολόγηση της προσφοράς της τελευταίας και συγκεκριμένα από την ενότητα «3.2 Αναλυτικός υπολογισμός τιμής κόστους εργασιών» της αιτιολόγησης της, όπου και αναλύει τα επιμέρους κόστη όλων των εργασιών του προϋπολογισμού, χρησιμοποιώντας αυτούσιες τις προσφερόμενες τιμές μονάδος των ανωτέρω οικονομικών προσφορών. Τέλος, τούτο προκύπτει κατά την προσφεύγουσα, και από τις ίδιες τις οικονομικές προσφορές των ανωτέρω φορέων όπου γίνεται αναφορά σε πλήρως περαιωμένες εργασίες, οι οποίες εκτός από προμήθεια περιλαμβάνουν και εργασίες ..., ..., ..., ... κλπ και γενικά πλήρους ... του εκεί περιγραφόμενου Συνεπώς, η προσφορά της προσωρινής αναδόχου πρέπει να απορριφθεί καθώς δεν δήλωσε η τελευταία, ως όφειλε, στο ΕΕΕΣ που υπέβαλλε, τους οικονομικούς φορείς «...», «...», «...», «...» και «...», ως υπεργολάβους της, ούτε προσκόμισε τα αντίστοιχα ΕΕΕΣ τους, κατά παράβαση των προαναφερθέντων όρων 23.1 και 25.1 της Διακήρυξης 2.8. Η ως άνω, δε, πλημμελής απάντηση της προσωρινής αναδόχου δεν δύναται να θεραπευθεί με κλήση του προς διευκρινίσεις κατά το άρθρο 102 του ν. 4412/2016.

16. Επειδή, η παρεμβαίνουσα και η αναθέτουσα από την πλευρά τους αντικρούουν τον ανωτέρω ισχυρισμό, δηλώνοντας πως οι προσφορές που προσκόμισε η παρεμβαίνουσα στο ανωτέρω πλαίσιο αποτελούν συγκριτικά μεγέθη και ουδόλως προκύπτει ότι η παρεμβαίνουσα προτίθεται να αναθέσει ή έχει ήδη αναθέσει την εκτέλεση των εν λόγω εργασιών στους ανωτέρω οικονομικούς φορείς, ως άλλωστε δήλωσε και η ίδια στο ΕΕΕΣ της, όπου στο επίμαχο ερώτημα για την υπεργολαβία απάντησε «ΟΧΙ». Εξάλλου, κατά τους ισχυρισμούς της, η παρεμβαίνουσα διαθέτει από πραγματική άποψη την δυνατότητα να προβεί αυτοδυνάμως σε εκτέλεση της υπό ανάθεση σύμβασης, συνεπώς δεν είναι απαραίτητη η συνδρομή υπεργολάβων. Οι δε επίμαχες προσφορές αποτελούν απλώς στοιχεία που αποδεικνύουν τους υπολογισμούς του άμεσου κόστους της προσφοράς τους, ελήφθησαν δε από την τελευταία ως σημείο αναφοράς των τιμών που ισχύουν στην αγορά για την τεκμηρίωση της προσφοράς της και την προσφερόμενη τιμή. Επικουρικά δε αναφέρει, ότι οι εν λόγω προσφορές έγιναν στο πλαίσιο δάνειας εμπειρίας. Τέλος, αναφέρει πως η αναγραφή του όρου «υπεργολάβος» στα έντυπα που κατέθεσε η εν λόγω εταιρεία είναι καθαρά τυπική και χωρίς καμία ουσιώδη συνέπεια, αφού λόγω της συνεχούς συμμετοχής της παρεμβαίνουσας εταιρείας σε αντίστοιχους

Αριθμός απόφασης: 223 / 2025

διαγωνισμούς, χρησιμοποιείται από την τελευταία ένα προδιατυπωμένο έντυπο που πιλοφореύεται ως “Προμηθευτές - Υπεργολάβοι” και περιλαμβάνει την εκάστοτε “συνεργασία” με έναν ιδιώτη, ανάλογα με την ιδιότητα με την οποία η τελευταία συνδέεται νομικώς.

17. Επειδή, η διακήρυξη ορίζει στις κρίσιμες για την επίλυση της διαφοράς διατάξεις τα εξής: «**4.1 Ηλεκτρονική Αποσφράγιση/ Αξιολόγηση/ Έγκριση πρακτικού [...]** Ως ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές, τεκμαίρονται οικονομικές προσφορές που εμφανίζουν απόκλιση μεγαλύτερη των δέκα (10) ποσοστιαίων μονάδων από τον μέσο όρο του συνόλου των εκπτώσεων των παραδεκτών προσφορών που υποβλήθηκαν. Η αναθέτουσα αρχή δύναται να κρίνει ότι συνιστούν ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές και προσφορές με μικρότερη ή καθόλου απόκλιση από το ως άνω όριο. Στις παραπάνω περιπτώσεις, η αναθέτουσα αρχή απαιτεί από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης, η οποία αποστέλλεται μέσω της λειτουργίας «Επικοινωνία» του υποσυστήματος. [...] Οι παρεχόμενες εξηγήσεις του οικονομικού φορέα, οι οποίες υποβάλλονται, ομοίως, μέσω της λειτουργίας «Επικοινωνία», ιδίως ως προς τον προσδιορισμό οικονομικών μεγεθών, με τις οποίες ο προσφέρων διαμόρφωσε την προσφορά του, αποτελούν δεσμευτικές συμφωνίες και τμήμα της σύμβασης ανάθεσης που δεν μπορούν να μεταβληθούν καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης.», «**22.ΣΤ. Στήριξη στις ικανότητες άλλων φορέων (Δάνεια εμπειρία)** Όσον αφορά τα κριτήρια της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας και τα κριτήρια σχετικά με την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα, ένας οικονομικός φορέας μπορεί, να στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών του με αυτούς. Στην περίπτωση αυτή, αποδεικνύουν ότι θα έχουν στη διάθεσή τους τους αναγκαίους πόρους, με την προσκόμιση της σχετικής δέσμευσης των φορέων στην ικανότητα των οποίων στηρίζονται. Όσον αφορά τα κριτήρια που σχετίζονται με τους τίτλους σπουδών και τα επαγγελματικά προσόντα που ορίζονται στην περίπτωση στ του Μέρους ΙΙ του Παραρτήματος ΧΙΙ του Προσαρτήματος Α ν. 4412/2016 ή με την σχετική επαγγελματική εμπειρία, οι οικονομικοί φορείς, μπορούν να βασίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων μόνο εάν οι τελευταίοι θα εκτελέσουν τις εργασίες ή τις υπηρεσίες για

Αριθμός απόφασης: 223 / 2025

τις οποίες απαιτούνται οι συγκεκριμένες ικανότητες. [...] Η αναθέτουσα αρχή ελέγχει, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 23 της παρούσας, εάν οι φορείς, στις ικανότητες των οποίων προτίθεται να στηριχθεί ο προσφέρων, πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής και, εάν συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού κατά τα οριζόμενα στην παρούσα διακήρυξη. Η αναθέτουσα αρχή απαιτεί από τον οικονομικό φορέα να αντικαταστήσει έναν φορέα που δεν πληροί σχετικό κριτήριο επιλογής ή για τον οποίο συντρέχουν οι λόγοι αποκλεισμού του άρθρου 22.Α της παρούσας [...], « **Άρθρο 23:** Αποδεικτικά μέσα κριτηρίων ποιοτικής επιλογής 23.1 Κατά την υποβολή προσφορών οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 79 παρ. 1 του ν. 4412/2016, το οποίο ισοδυναμεί με ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α' 75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: [...] Στην περίπτωση που προσφέρων οικονομικός φορέας δηλώνει στο Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ) την πρόθεσή του για ανάθεση υπεργολαβίας, υποβάλλει μαζί με το δικό του ΕΕΕΣ και το ΕΕΕΣ του υπεργολάβου. Στην περίπτωση που προσφέρων οικονομικός φορέας στηρίζεται στις ικανότητες ενός ή περισσότερων φορέων υποβάλλει μαζί με το δικό του ΕΕΕΣ και το ΕΕΕΣ κάθε φορέα, στις ικανότητες του οποίου στηρίζεται. Τέλος, επισημαίνεται ότι οι προσφέροντες δηλώνουν το ανεκτέλεστο υπόλοιπο εργολαβικών συμβάσεων στο Μέρος IV του ΕΕΕΣ, Ενότητα Β («Οικονομική και Χρηματοοικονομική Επάρκεια»), στο πεδίο «Λοιπές οικονομικές ή χρηματοοικονομικές απαιτήσεις», «**Άρθρο 25:** Υπεργολαβία 25.1 Ο προσφέρων οικονομικός φορέας αναφέρει στην προσφορά του το τμήμα της σύμβασης που προτίθεται να αναθέσει υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους, καθώς και τους υπεργολάβους που προτείνει. [...] 25.3 ...25.4 Η αναθέτουσα αρχή: α) ελέγχει την επαγγελματική καταλληλότητα του υπεργολάβου να εκτελέσει το προς ανάθεση τμήμα, κατά την έννοια του άρθρου 22.Β (άρθρο 75 παρ. 1 περ. α' και 2 ν. 4412/2016) και επαληθεύει τη μη συνδρομή, στο πρόσωπό του, των λόγω αποκλεισμού του άρθρου 22.Α.1, 22.Α.2 και 22.Α.9 (άρθρα 73 παρ. 1 και 2 και 74 ν. 4412.2016), σύμφωνα με τα κατά περίπτωση ειδικώς προβλεπόμενα στο άρθρο 23 της παρούσας (άρθρα 79 έως 81 ν. 4412/2016). β) απαιτεί υποχρεωτικά από τον

Αριθμός απόφασης: 223 / 2025

οικονομικό φορέα να αντικαταστήσει έναν υπεργολάβο, όταν κατόπιν του ελέγχου και της επαλήθευσης της ως άνω περίπτωσης (α), διαπιστώνεται ότι δεν πληρούνται οι όροι επαγγελματικής καταλληλότητας του υπεργολάβου ή όταν συντρέχουν οι ως άνω λόγοι αποκλεισμού του».

18. Επειδή, στο άρθρο 58 του ν. 4412/2016, το οποίο φέρει τον τίτλο «Υπεργολαβία (άρθρο 71 παρ. 2 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)», όπως το άρθρο αυτό συμπληρώθηκε με την προσθήκη δεύτερου εδαφίου με το άρθρο 18 του ν. 4782/2021 (Α' 36), ορίζεται ότι «Στα έγγραφα της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή ζητάει από τον προσφέροντα να αναφέρει στην προσφορά του το τμήμα της σύμβασης που προτίθεται να αναθέσει υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους, καθώς και τους υπεργολάβους που προτείνει. Ειδικά για τις συμβάσεις έργων, η ανάθεση τμήματος σύμβασης σε υπεργολάβο ελέγχεται από την αναθέτουσα αρχή ως προς την επαγγελματική καταλληλότητα του υπεργολάβου, να εκτελέσει το προς ανάθεση τμήμα, κατά την έννοια της περ. α' της παρ. 1 και παρ. 2 του άρθρου 75, περί κριτηρίων επιλογής, άλλως η αναθέτουσα αρχή απαιτεί από τον προσφέροντα να αντικαταστήσει τον υπεργολάβο που δεν πληροί τους ορισμούς της ανωτέρω διάταξης [...]». Στο άρθρο 75 του ίδιου νόμου, το οποίο φέρει τον τίτλο «Κριτήρια επιλογής (άρθρο 58 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)», ορίζεται ότι «1. Τα κριτήρια επιλογής μπορεί να αφορούν: α) την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας, β) [...] 2. Όσον αφορά την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να είναι εγγεγραμμένοι σε ένα από τα επαγγελματικά ή εμπορικά μητρώα που τηρούνται στο κράτος- μέλος εγκατάστασής τους, [...]». Στο δε Άρθρο 78 αναφέρονται τα εξής: «Στήριξη στις ικανότητες άλλων φορέων (άρθρο 63 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) 1. Όσον αφορά στα κριτήρια της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας [...] και τα κριτήρια σχετικά με την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα που προβλέπονται στην παρ. 4 του άρθρου 75, ένας οικονομικός φορέας μπορεί, κατά περίπτωση και για συγκεκριμένη σύμβαση, να στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών του με αυτούς. Όσον αφορά στα κριτήρια που σχετίζονται με τους τίτλους σπουδών και τα επαγγελματικά προσόντα που ορίζονται στην περ.

στ' του Μέρους II του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α' ή με την επαγγελματική εμπειρία, οι οικονομικοί φορείς μπορούν να βασίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων, μόνο εάν οι τελευταίοι εκτελέσουν τις εργασίες ή τις υπηρεσίες για τις οποίες απαιτούνται οι συγκεκριμένες ικανότητες. Αν ο οικονομικός φορέας επιθυμεί να στηριχθεί στις ικανότητες άλλων φορέων, αποδεικνύει στην αναθέτουσα αρχή ότι θα έχει στη διάθεσή του τους αναγκαίους πόρους, ιδίως, με την προσκόμιση της σχετικής δέσμευσης των φορέων αυτών για τον σκοπό αυτόν. Η αναθέτουσα αρχή ελέγχει, σύμφωνα με τα άρθρα 79, περί Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης, 80, περί αποδεικτικών μέσων και 81, περί ... (...), αν οι φορείς, στις ικανότητες των οποίων προτίθεται να στηριχθεί ο οικονομικός φορέας, πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής και εάν συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού, σύμφωνα με τα άρθρα 73, περί λόγων αποκλεισμού και 74, περί αποκλεισμού οικονομικού φορέα από δημόσιες συμβάσεις. Η αναθέτουσα αρχή απαιτεί από τον οικονομικό φορέα να αντικαταστήσει έναν φορέα που δεν πληροί σχετικό κριτήριο επιλογής ή για τον οποίο συντρέχουν οι λόγοι αποκλεισμού των παρ. 1 και 2 του άρθρου 73 και του άρθρου 74.. [...] 2. Στην περίπτωση συμβάσεων έργων ... οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν την εκτέλεση ορισμένων κρίσιμων καθηκόντων απευθείας από τον ίδιο τον προσφέροντα ή, αν η προσφορά υποβάλλεται από ένωση οικονομικών φορέων ... από τους συμμετέχοντες στην ένωση αυτή. 3. ...». Περαιτέρω, στο Β' Μέρος του ν. 4412/2016, το οποίο διέπει την εκτέλεση της σύμβασης, εισάγονται με το άρθρο 131 (που ενσωματώνει διατάξεις του άρθρου 71 της οδηγίας) το μεν υποχρεώσεις του αναδόχου σχετικά με τη γνωστοποίηση των υπεργολάβων που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν για την εκτέλεση της σύμβασης (παρ. 4), το δε ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής να επαληθεύει τη μη συνδρομή λόγων αποκλεισμού στο πρόσωπο των υπεργολάβων σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 74 (παρ. 5), η οποία μετατρέπεται σε υποχρέωση σε περίπτωση που τμήμα της σύμβασης που θα ανατεθεί σε υπεργολάβους υπερβαίνει το 30% της συνολικής αξίας της (παρ. 6), περίπτωση κατά την οποία υποβάλλονται χωριστά ΕΕΕΣ για τους υπεργολάβους που είχαν δηλωθεί πριν την ανάθεση της σύμβασης, για όσους δε παρουσιάζονται μετά την ανάθεση της σύμβασης

Αριθμός απόφασης: 223 / 2025

προσκομίζονται τα αναγκαία δικαιολογητικά (παρ. 7). Τέλος, στο άρθρο 102 του ν. 4412/2016, όπως αυτό ισχύει μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 42 του ν. 4782/2021, ορίζεται ότι: *«Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, οι αναθέτουσες αρχές, τηρώντας τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, ζητούν από τους προσφέροντες ή υποψήφιους οικονομικούς φορείς, όταν οι πληροφορίες ή η τεκμηρίωση που πρέπει να υποβάλλονται είναι ή εμφανίζονται ελλιπείς ή λανθασμένες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων στο Ε.Ε.Ε.Σ., ή όταν λείπουν συγκεκριμένα έγγραφα, να υποβάλλουν, να συμπληρώνουν, να αποσαφηνίζουν ή να ολοκληρώνουν τις σχετικές πληροφορίες ή τεκμηρίωση, εντός προθεσμίας όχι μικρότερης των δέκα (10) ημερών και όχι μεγαλύτερης των είκοσι (20) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης».*

19. Επειδή, εξάλλου, με τον εκτελεστικό κανονισμό ... της Επιτροπής (... και διορθωτικό ΕΕ 2018, ...) θεσπίσθηκε, κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 59 παρ. 2 της οδηγίας 2014/24, τυποποιημένο έντυπο Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης (ΕΕΕΣ), το οποίο χρησιμοποιούν υποχρεωτικά οι αναθέτουσες αρχές στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων (άρθρο 79 παρ. 3 του ν. 4412/2016), καταλλήλως προσαρμοζόμενο στις ιδιαίτερες απαιτήσεις της κάθε σύμβασης. Το έγγραφο αυτό περιέχει τις πληροφορίες που πρέπει να δηλώνουν οι οικονομικοί φορείς ως προκαταρκτική απόδειξη ότι δεν συντρέχουν στο πρόσωπό τους λόγοι αποκλεισμού και ότι πληρούν τα κριτήρια επιλογής. Όσον αφορά τις απαιτήσεις που σχετίζονται με τους τρίτους, στις ικανότητες των οποίων στηρίζεται ο οικονομικός φορέας, καθώς και με τους υπεργολάβους στους οποίους προτίθεται να αναθέσει μέρος της σύμβασης, το τυποποιημένο έντυπο περιλαμβάνει στο Μέρος II («Πληροφορίες σχετικά με τον οικονομικό φορέα») διακεκριμένες ενότητες για τη δήλωση των αντίστοιχων πληροφοριών. Συγκεκριμένα, στη μεν Ενότητα Γ «Πληροφορίες σχετικά με τη στήριξη στις ικανότητες άλλων φορέων», ο οικονομικός φορέας πρέπει να δηλώσει εάν θα στηριχθεί στις ικανότητες άλλων φορέων, σε θετική δε περίπτωση επισημαίνεται ότι πρέπει να υποβληθεί χωριστό ΕΕΕΣ για καθέναν από τους σχετικούς φορείς με δήλωση των πληροφοριών που σχετίζονται με τους λόγους

Αριθμός απόφασης: 223 / 2025

αποκλεισμού και την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής για τις συγκεκριμένες ικανότητες στις οποίες στηρίζεται ο οικονομικός φορέας, «ούτως ώστε η επαλήθευση των πληροφοριών αυτών να διενεργείται μαζί με την επαλήθευση που αφορά τον κύριο οικονομικό φορέα και με τους ίδιους όρους» (βλ. σχετικώς αιτιολογική σκέψη 1 του Κανονισμού). Στη δε Ενότητα Δ «Πληροφορίες σχετικά με υπεργολάβους στην ικανότητα των οποίων δεν στηρίζεται ο οικονομικός φορέας», ο οικονομικός φορέας καλείται να δηλώσει εάν προτίθεται να αναθέσει οποιοδήποτε μέρος της σύμβασης σε τρίτους υπό μορφή υπεργολαβίας, επισημαίνεται δε ότι για τους υπεργολάβους αυτούς παρέχονται, εφ' όσον ζητείται, και πληροφορίες σχετικά με τους λόγους αποκλεισμού (Μέρος III). Συναφώς στις οδηγίες που περιέχονται στο Παράρτημα I αναφέρεται ότι οι αναθέτουσες αρχές πρέπει να δηλώνουν στα έγγραφα της σύμβασης αν οι πληροφορίες που ορίζονται στα μέρη II και III πρέπει ή δεν πρέπει να παρέχονται για υπεργολάβους στις ικανότητες των οποίων δεν στηρίζεται ο οικονομικός φορέας.

20. Επειδή, εν προκειμένω, από την έκθεση αιτιολόγησης της οικονομικής προσφοράς που υπέβαλε η παρεμβαίνουσα στην αναθέτουσα αρχή (βλ. αρχείο ...pdf) προκύπτουν τα εξής: Η παρεμβαίνουσα υπέβαλε προσφορά με σημαντικό ποσοστό έκπτωσης 37,50% επί της εκτιμώμενης στη διακήρυξη αξίας του έργου και δη μεγαλύτερο των 10 ποσοστιαίων μονάδων από το μέσο όρο των λοιπών παραδεκτών προσφορών. Κληθείσα δε η τελευταία από την αναθέτουσα αρχή να αιτιολογήσει την προσφερθείσα έκπτωση, προσκόμισε το αρχείο «...pdf», το οποίο στο Μέρος 3.1 *Άμεσο κόστος του έργου* αυτού αναφέρει επί λέξει: «*Η επιλογή της έκπτωσης της προσφοράς βασίστηκε στην αξιολόγηση κόστους υλικών - εργασιών για κάθε άρθρο του προϋπολογισμού του έργου και συνολικά. Συγκεντρωτικά τα ανωτέρω αποτυπώνονται στον συνημμένο Π1 Πίνακα εισροών – εκροών. 3.2 Αναλυτικός υπολογισμός τιμής κόστους εργασιών Αιτιολόγηση προσφοράς για το έργο: «...» Αναλυτικός υπολογισμός κόστους εργασιών Το κόστος των εργασιών του προϋπολογισμού προκύπτει από τις προσφορές των προμηθευτών, των υπεργολάβων και των πραγματικών στοιχείων κόστους της εταιρείας μας από πρόσφατα ομοειδή έργα. Επίσης για τα άρθρα στα οποία το κόστος του*

Αριθμός απόφασης: 223 / 2025

προϋπολογισμού μελέτης είναι $\leq 150,00\text{€}$ δεν γίνεται υπολογισμός κόστους αλλά εκλαμβάνεται η τιμή μονάδας του προϋπολογισμού.

ΟΜΑΔΑ Α: Α.1 ... με ... δια μέσου οδών ... Τιμή μονάδας προϋπολογισμού μελέτης: Σύμφωνα με την από .../.../2024 προσφορά της Τιμή / (... x ...) = ... €/...*... Τιμή υπολογισμού κόστους εργασίας: ... €/...*... Α.2 Γενικές ... για την δημιουργία ... κλπ ... Τιμή μονάδας προϋπολογισμού μελέτης: ... €/... Σύμφωνα με την .../.../2024 προσφορά της Τιμή €/... Τιμή υπολογισμού κόστους εργασίας: ... €/..., Α.3 ... Τιμή μονάδας προϋπολογισμού μελέτης: : ... €/... Σύμφωνα με την από .../.../2024 προσφορά της Τιμή: ... €/... Τιμή υπολογισμού κόστους εργασίας: ... €/..., Α.4 ... Τιμή μονάδας προϋπολογισμού μελέτης: ... €/... Σύμφωνα με την από .../.../2024 προσφορά της Τιμή: ... €/... Τιμή υπολογισμού κόστους εργασίας: ... €/...

ΟΜΑΔΑ Β: ... Β.1 Προμήθεια, χωρίς ... για κατασκευές από Τιμή μονάδας προϋπολογισμού μελέτης: ... €/... Σύμφωνα με την από .../.../2024 προσφορά της ... Τιμή ... με: ... €/... Τιμή υπολογισμού κόστους εργασίας: ... €/..., Β.2 ... για κατασκευές από ... Τιμή μονάδας προϋπολογισμού μελέτης: ... €/... Σύμφωνα με την από .../.../2024 προσφορά της ... ΑΕ Τιμή ... με: ... €/... Τιμή υπολογισμού κόστους εργασίας: ... €/..., Β.3 ... Σύμφωνα με πραγματικά στοιχεία κόστους της εταιρείας από προσφατη εργολαβία (έργο: ...) Τιμή για "... " ...€/... Αφαιρείται€/... καιεκ - ύψους ...εκ Χ ...m για ... και 20% οφελος- κόστος ...€/... Για αμφιπλευρο ...:2*...*...= ...m² ...€/m² Σύμφωνα με την από .../.../2024 προσφορά της ... Τιμή υπολογισμού κόστους εργασίας: ,...€/m², Β.4 Πρόσθετη τιμή ... Τιμή μονάδας προϋπολογισμού μελέτης: ... €/... Σύμφωνα με πραγματικά στοιχεία κόστους €/... .. 25% ...€/m² Τιμή υπολογισμού κόστους εργασίας: ...€/m², Β.5 ..., ... κατηγορίας ... Τιμή μονάδας προϋπολογισμού μελέτης: ...€/... Σύμφωνα με την από .../.../2024 προσφορά της ... Τιμή kgf ... με εγκ/ση: ...€/... Τιμή υπολογισμού κόστους εργασίας: ...€/..., Β.6 ... Τιμή μονάδας προϋπολογισμού μελέτης: ...€/m² Σύμφωνα με την από .../.../2024 προσφορά της ... Η εργασία περιλαμβάνεται στο άρθ. Β.5 ...€/m² Τιμή υπολογισμού κόστους εργασίας: ...€/m²,

Αριθμός απόφασης: 223 / 2025

ΟΜΑΔΑ Γ: ... Γ.1 επιφανείας έως ...m² Τιμή μονάδας προϋπολογισμού μελέτης: ...€/τεμ Σύμφωνα με πραγματικά στοιχεία κόστους της εταιρείας από πρόσφατη εργολαβία (έργο: ...) για την ... επιφ έως ...m² ... και ... με χρήση εργαλείων χειρός χρειάζονται περίπου ...h ανά ... για ... χρειάζονται ...h (...) ...hX(...€+...€)=...€ Τιμή κόστους ...€/τεμ Τιμή υπολογισμού κόστους εργασίας: ...€/τεμ, Γ.2 ...Τιμή μονάδας προϋπολογισμού μελέτης: ...€/m² Σύμφωνα με πραγματικά στοιχεία κόστους της εταιρείας από πρόσφατη εργολαβία (έργα: ..., ..., Ανακαίνιση ...) Τιμή κόστους ...€/m² Τιμή κόστους εργασίας: ..., Γ.3 ..., πάχους ... cm Τιμή μονάδας προϋπολογισμού μελέτης: ...€/m Σύμφωνα με την από .../.../2024 προσφορά του ... Τιμή υπολογισμού κόστους εργασίας: ...€/m Τιμή κόστους εργασίας: ...€/m, Γ.4 ..., πάχους ... mm Τιμή μονάδας προϋπολογισμού μελέτης: ...€/m² Σύμφωνα με την από .../.../2024 προσφορά της ... Τιμήx...x... ..€/m² Λοιπά ... 5% ...€/m² Σύμφωνα με την από .../.../2024 προσφορά του ... Εργασία εγκατάστασης ...€/m² Τιμή κόστους εργασίας: ...€/m², Γ.5 ... με ... πάχους ... mm Τιμή μονάδας προϋπολογισμού μελέτης: ...€/m² Σύμφωνα με την από .../.../2024 προσφορά τηςkgr/m³ ...mm ...€/m² Λοιπά ... 5% ...€/m² Σύμφωνα με την από .../.../2024 προσφορά του ... Εργασία εγκατάστασης ...€/m² Τιμή κόστους εργασίας: ...€/m²

ΟΜΑΔΑ Δ: ... ΕΡΓΑΣΙΕΣ Δ.1 ... Τιμή μονάδας προϋπολογισμού μελέτης: ...€/kg Σύμφωνα με την από .../.../2024 προσφορά της ... Για έναν:: ...x...mx...kgr/m ...kgr ... 3m: ...x...mx...kgr/m ...kgr ...kgr Βάρος ... (...) Κόστος€ Κόστος€ Αναγωγή ανά kgr ...€/kg Σύμφωνα με την από .../.../2024 προσφορά του ... Εργασία εγκατάστασης ...€/kg Τιμή υπολογισμού κόστους εργασίας: ...€/kg Δ.2 Θύρες ..., ..., ..., κλάσης m² Τιμή μονάδας προϋπολογισμού μελέτης: ...€/m² Σύμφωνα με την από .../.../2024 προσφορά της ... Θύρα€/τεμ€/τεμ Μηχανισμός επαναφοράς ...€/τεμ .../9-10-2024 Σύμφωνα με πραγματικά στοιχεία κόστους της εταιρείας από πρόσφατη εργολαβία Εργασία εγκατάστασης Μικροϋλικά (..... κλπ) ...€/τεμ Σύνολο ...€/τεμ Αναγωγή ανά τμ: .../(...*...) ...€/m² Τιμή υπολογισμού κόστους εργασίας: ...€/m² Δ.3 Θύρες ..., ..., m² Τιμή μονάδας προϋπολογισμού μελέτης: ...€/m² Σύμφωνα με την από .../.../2024 προσφορά της Θύρα ...

Αριθμός απόφασης: 223 / 2025

...€/τεμ€/τεμ Μηχανισμός επαναφοράς ...€/τεμ .../9-10-2024
Σύμφωνα με πραγματικά στοιχεία κόστους της εταιρείας από πρόσφατη
εργολαβία Εργασία εγκατάστασης ... Μικροϋλικά (... κλπ) ...€/τεμ Σύνολο
...€/τεμ Αναγωγή ανά τμ: .../(...*....) ...€/m² Τιμή υπολογισμού κόστους
εργασίας: ...€/m² Δ.4 ..., ... με οικολογικό ... Τιμή μονάδας
προϋπολογισμού μελέτης: ...€/m² Σύμφωνα με την από .../.../2024
προσφορά του ... και ... Τιμή για ...: ...€/m² Τιμή υπολογισμού κόστους
εργασίας: ...€/m²

ΟΜΑΔΑ Ε: ... ΕΡΓΑΣΙΕΣ Ε.1 Σύνδεση ή αποσύνδεση ... Τιμή μονάδας
προϋπολογισμού μελέτης: ...€/ΤΕΜ Σύμφωνα με την από .../.../2024
προσφορά του ... Τιμή για Σύνδεση ή αποσύνδεση: ...€/ΤΕΜ Τιμή
υπολογισμού κόστους εργασίας: ...€/ΤΕΜ Ε.2 Εξοπλισμός ... Τιμή
μονάδας προϋπολογισμού μελέτης: ...€/τεμ Σύμφωνα με την από
.../.../2024 προσφορά της ... Τιμή€/τεμ Σύμφωνα με την από
.../.../2024 προσφορά του ... Εγκατάσταση ...€/τεμ Τιμή υπολογισμού
κόστους εργασίας: ... €/τεμ ... κατά ΕΝ... .. m ... σε m³/h Σύμφωνα
με την από .../.../2024 προσφορά της €/τεμ Ε. ... κατά ΕΝ... .. m
... σε m³/h Σύμφωνα με την από .../.../2024 Τιμή για ... προσφορά του
.... .. €/τεμ Εκτιμώμενο κόστος €/τεμ Τιμή €/τεμ Τιμή
υπολογισμού κόστους εργασίας: ... €/τεμ, Ε.4 Τιμή μονάδας
προϋπολογισμού μελέτης: ... €/τεμ Σύμφωνα με την από .../.../2024
Σύμφωνα με την από .../.../2024 προσφορά του ... Τιμή για εγκατάσταση
... .. €/τεμ Εκτιμώμενο κόστος μεταφοράς ... €/τεμ Τιμή υπολογισμού
κόστους εργασίας: ... €/τεμ , Ε.5 ... για ... μέσα από δομικά υλικά. Τιμή
μονάδας προϋπολογισμού μελέτης: ... €/m Σύμφωνα με πραγματικά
στοιχεία κόστους της εταιρείας από πρόσφατη εργολαβία (έργο: ...) για ...
επιφ έως ...m² η ελεύθερη επιφάνεια μετά την ..." (... επιφάνειας ...m²)
είναι: ...m², οπότε για ... πάχους ...m ό όγκος πλήρωσης είναι: ...x...=...m³
ή σε λίτρα: ...x...=...lt Απόδοσηml, ...lt, δηλαδή το κόστος πλήρωσης
είναι: ...x.../...=...€/... 20εκ ...€/20εκ για ... χρειάζονται ...h (...) ...hX...€=
Τιμή για €/...cm, δηλαδή ...€/m Τιμή υπολογισμού κόστους εργασίας:
... €/m, Ε.6 ... της ... Τιμή μονάδας προϋπολογισμού μελέτης: ... €/τεμ
Σύμφωνα με την από .../.../2024 προσφορά της ... Τιμή Υλικών (...)
...€/τεμ Σύμφωνα με την από .../.../2024 προσφορά του ... Τιμή για

Αριθμός απόφασης: 223 / 2025

εγκατάσταση ... - Περιλαμβάνεται στο Άρθρο ... Τιμή € / τεμ Τιμή υπολογισμού κόστους εργασίας: ... € / τεμ, E.7 ... Τιμή προσφοράς: Σύμφωνα με την από ... / ... / 2024 προσφορά της ... € / τεμ ... € / τεμ Σύμφωνα με πραγματικά στοιχεία κόστους της εταιρείας από πρόσφατη εργολαβία Εργασία ... € / τεμ Τιμή υπολογισμού κόστους εργασίας: ... € / τεμ, E.8 ... Τιμή μονάδας προϋπολογισμού μελέτης: ... € / τεμ Σύμφωνα με την από ... / ... / 2024 προσφορά της ... και επέκτασης ... € / τεμ ... 2 τεμ 25,00 2 τεμάχια Εργασία ... € / τεμ Τιμή υπολογισμού κόστους εργασίας: ... € / τεμ E.9 ... gr Τιμή μονάδας προϋπολογισμού μελέτης: ... € / τεμ Σύμφωνα με την από ... / ... / 2024 προσφορά της ... 3,25kg ... € / τεμ Σύμφωνα με την από ... / ... / 2024 προσφορά του ... 40,00 € / τεμ Τιμή υπολογισμού κόστους εργασίας: ... € / τεμ E.10 ... αυτόματης .. Τιμή μονάδας προϋπολογισμού μελέτης: ... € / τεμ Σύμφωνα με την από ... / ... / 2024 προσφορά της ... € / τεμ ... 2 τεμ 87,30 2 τεμάχια Σύμφωνα με την από ... / ... / 2024 προσφορά της ... Εργασία προγραμματισμού ... € / τεμ Τιμή υπολογισμού κόστους εργασίας: ... € / τεμ, E.11 ... gr Τιμή μονάδας προϋπολογισμού μελέτης: ... € / TEM Σύμφωνα με την από ... / ... / 2024 προσφορά του ... προσφορά της ... 6,70kg ... € / τεμ Σύμφωνα με την από ... / ... / 2024 ... € / τεμ Τιμή υπολογισμού κόστους εργασίας: ... € / τεμ E.12 ... Τιμή μονάδας προϋπολογισμού μελέτης: ... € / TEM Σύμφωνα με την από ... / ... / 2024 προσφορά της ... € / τεμ Σύμφωνα με πραγματικά στοιχεία κόστους της εταιρείας από πρόσφατη εργολαβία Εργασία εγκατάστασης 5,00 € / τεμ Τιμή υπολογισμού κόστους εργασίας: ... € / TEM, E.13 ... Τιμή μονάδας προϋπολογισμού μελέτης: 78,86 € / TEM Σύμφωνα με την από ... / ... / 2024 προσφορά της ... € / τεμ Σύμφωνα με πραγματικά στοιχεία κόστους της εταιρείας από πρόσφατη εργολαβία Εργασία εγκατάστασης 5,00 € / τεμ Τιμή υπολογισμού κόστους εργασίας: ... € / TEM, E14 ... Τιμή μονάδας προϋπολογισμού μελέτης: ... € / m Σύμφωνα με την από ... / ... / 2024 προσφορά ... ορατός ή εντοιχισμένος ... 1,52 € / m Μικρουλικά στηρίγματα 15% Σύμφωνα με πραγματικά στοιχεία κόστους της εταιρείας από πρόσφατη εργολαβία Εργασία εγκατάστασης 1,25 € / m Τιμή υπολογισμού κόστους εργασίας: ... € / m, E.15 ... x...mm² Τιμή μονάδας προϋπολογισμού μελέτης: ... € / m Σύμφωνα με την από ... / ... / 2024 προσφορά της ...

Αριθμός απόφασης: 223 / 2025

1,23 €/m Σύμφωνα με πραγματικά στοιχεία κόστους της εταιρείας από πρόσφατη εργολαβία Εργασία εγκατάστασης 1,25 €/m Τιμή υπολογισμού κόστους εργασίας: ... €/m E.16 ... Τιμή μονάδας προϋπολογισμού μελέτης: 65,47 €/τεμ Σύμφωνα με την από .../.../2024 προσφορά της ... 45,00 €/τεμ Σύμφωνα με πραγματικά στοιχεία κόστους της εταιρείας από πρόσφατη εργολαβία Εργασία εγκατάστασης 8,00 €/τεμ Τιμή υπολογισμού κόστους εργασίας: ... €/τεμ E.... Τιμή μονάδας προϋπολογισμού μελέτης: 33,58 €/m Σύμφωνα με την από .../.../2024 προσφορά ...' 6,00 €/m Μικροϋλικά - στηρίγματα- ... 15% ... Σύμφωνα με την από .../.../2024 προσφορά του ... Τιμή για εγκατάσταση 8,00 €/m Τιμή υπολογισμού κόστους εργασίας ... €/τεμ: E.18 ... Τιμή μονάδας προϋπολογισμού μελέτης: 40,90 €/m Σύμφωνα με την από .../.../2024 προσφορά της ... € /m Μικροϋλικά - στηρίγματα- ... 15% ... Σύμφωνα με την από .../.../2024 προσφορά του ... Τιμή για εγκατάσταση ... €/m Τιμή υπολογισμού κόστους εργασίας: ... €/τεμ E.19 ... Τιμή μονάδας προϋπολογισμού μελέτης: 55,27 €/m Σύμφωνα με την από .../.../2024 προσφορά της ..." 11,00 €/m Μικροϋλικά - στηρίγματα- ... 15% ... Σύμφωνα με την από .../.../2024 προσφορά του ... Τιμή για εγκατάσταση 15,00 €/m Τιμή υπολογισμού κόστους εργασίας: ... €/τεμ E.20 ... Τιμή μονάδας προϋπολογισμού μελέτης: 83,99 €/m Σύμφωνα με την από .../.../2024 προσφορά της 19,50 €/m Μικροϋλικά - στηρίγματα- ... 15% ... Σύμφωνα με την από .../.../2024 προσφορά του ... Τιμή για εγκατάσταση 20,00 €/m Τιμή υπολογισμού κόστους εργασίας: ... €/τεμ, E.21 ..., ... 6 kg Τιμή μονάδας προϋπολογισμού μελέτης: ... €/τεμ Σύμφωνα με την από .../.../2024 προσφορά της ... 6 kg ...€/τεμ Σύμφωνα με πραγματικά στοιχεία κόστους της εταιρείας από πρόσφατη εργολαβία ... 7,00 €/τεμ Τιμή υπολογισμού κόστους εργασίας: ... €/τεμ E.22 ... 6 kg Τιμή μονάδας προϋπολογισμού μελέτης: ... €/TEM Σύμφωνα με την από .../.../2024 προσφορά της 5kg ... €/τεμ Σύμφωνα με πραγματικά στοιχεία κόστους της εταιρείας από πρόσφατη εργολαβία ... εγκ/ση 7,00 €/τεμ Τιμή υπολογισμού κόστους εργασίας: ... €/τεμ, E.23 Τιμή μονάδας προϋπολογισμού μελέτης: ... €/τεμ Σύμφωνα με την από .../.../2024 προσφορά της ... 149,49€/τεμ Σύμφωνα με την από .../.../2024 προσφορά του ... Τιμή για εγκατάσταση 15,00 €/m Τιμή υπολογισμού κόστους εργασίας: ... €/τεμ E.24 ... mm

Αριθμός απόφασης: 223 / 2025

Τιμή μονάδας προϋπολογισμού μελέτης: 14,27 €/m Σύμφωνα με την από .../.../2024 προσφορά της ... 3,08 €/m Μικρουλικά στηρίγματα 15% ... €/m Σύμφωνα με πραγματικά στοιχεία κόστους της εταιρείας από πρόσφατη εργολαβία Εργασία εγκατάστασης 3,00 €/m Τιμή υπολογισμού κόστους εργασίας: ... €/m, E.25 5 X 2,5 mm² Τιμή μονάδας προϋπολογισμού μελέτης: 7,64 €/m Σύμφωνα με την από .../.../2024 προσφορά της ... 1,69 €/m Σύμφωνα με πραγματικά στοιχεία κόστους της εταιρείας από πρόσφατη εργολαβία 1,70 €/m Εργασία ... Τιμή υπολογισμού κόστους εργασίας: ... €/m, E.26 5 X 16 mm² Τιμή μονάδας προϋπολογισμού μελέτης: 17,12 €/m Σύμφωνα με την από .../.../2024 προσφορά της ... 9,41€/m Σύμφωνα με πραγματικά στοιχεία κόστους της εταιρείας από πρόσφατη εργολαβία Εργασία ... 8,00 €/m Τιμή υπολογισμού κόστους εργασίας: ... €/m E.27 ... ενδεικτικού τύπου Τιμή μονάδας προϋπολογισμού μελέτης: 17,35 €/τεμ Σύμφωνα με την από .../.../2024 προσφορά της 9,91€/τεμ Σύμφωνα με πραγματικά στοιχεία κόστους της εταιρείας από πρόσφατη εργολαβία Εργασία εγκατάστασης 10,00 €/τεμ Τιμή υπολογισμού κόστους εργασίας: 19,91 €/τεμ, E.28 Χρωματισμοί ..." Τιμή μονάδας προϋπολογισμού μελέτης 3,40 €/m: Σύμφωνα με την από .../.../2024 προσφορά του ... Τιμή υπολογισμού κόστους εργασίας: 3,50 €/m E.29 Τιμή μονάδας προϋπολογισμού μελέτης 1285,00 €/τεμ: Σύμφωνα με την από .../.../2024 προσφορά της 6L ..., ...min A/A ... 1.490,00 €/τεμ Αφαιρείται το A/A ... -.... €/τεμ Η εργασία ... στο Άρθρο E.2 Τιμή υπολογισμού κόστους εργασίας: 1.250,00 €/τεμ E.30 ..., πλήρως εγκατεστημένα με το ανάλογο ... Τιμή μονάδας προϋπολογισμού μελέτης: 9,34 €/kg Σύμφωνα με την από .../.../2024 προσφορά της ... 30X30 ... 9,8 €/τεμ Βάρος ... 6,00 kgr/tem Τιμή υπολογισμού κόστους εργασίας: 1,63€/kg».

Επιπλέον, στο κεφάλαιο 4 ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΣΥΝΗΜΜΕΝΩΝ της εν λόγω αιτιολόγησης, η παρεμβαίνουσα δήλωσε το εξής: «ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΩΝ-ΥΠΕΡΓΟΛΑΒΩΝ ΠΡ 01 Προσφορά ... κλπ εργασιών ... 02 Προσφορά ΠΡ 03 Προσφορά ΠΡ 04 Προσφορά υπεργολαβικών εργασιών και υλικών ... ΠΡ 05 Προσφορά ΠΡ 06 Προσφορά ΠΡ 07 Προσφορά ... ΠΡ 08 Προσφορά ... ΠΡ 09 Προσφορά

Αριθμός απόφασης: 223 / 2025

λόγω εταιρείας από πρόσφατα ομοειδή έργα, ως αβασίμως ισχυρίζεται η παρεμβαίνουσα. Επιπροσθέτως, απορριπτέος ως αναπόδεικτος τυγχάνει ο ισχυρισμός της παρεμβαίνουσας ότι δύναται αυτοδυνάμως να εκτελέσει την επίδικη σύμβαση, καθόσον δεν προσκομίζει κανένα σχετικό στοιχείο προς τεκμηρίωση τούτου, ενώ σε κάθε περίπτωση αυτός προβάλλεται αλυσιτελώς, καθόσον η επιλογή της χρήσης της υπεργολαβίας συνιστά μία επιχειρηματική επιλογή της παρεμβαίνουσας. Τέλος, απορριπτέος ως αβάσιμος τυγχάνει και ο επικουρικός ισχυρισμός της παρεμβαίνουσας ότι οι εν λόγω προσφορές συνιστούν δάνεια ικανότητα, αφού δεν δανείζεται η παρεμβαίνουσα εν προκειμένω κάποια ικανότητα τρίτου. Εξάλλου, και αληθής υποτιθέμενος αυτός, θα οδηγούσε σε άνευ ετέρου απόρριψη της προσφοράς της, δεδομένου ότι σύμφωνα με το οικείο κανονιστικό πλαίσιο και το νόμο, στην περίπτωση αυτή, ήτοι της δάνειας εμπειρίας, η παρεμβαίνουσα όφειλε να το δηλώσει στο ΕΕΕΣ της και αντιστοίχως να προσκομίσει τα σχετικά ΕΕΕΣ των εν λόγω οικονομικών φορέων, στην ικανότητα των οποίων θα στηριζόταν. Σε κάθε περίπτωση, ως ορθώς επισημαίνει η προσφεύγουσα με το υπόμνημά της, και η ίδια η αναθέτουσα επί της ουσίας συνομολογεί την πρόθεση της παρεμβαίνουσας να αναθέσει υπεργολαβικά τις εργασίες σε τρίτους, καθόσον η πρώτη με τις απόψεις της, στο πλαίσιο της απάντησής της επί του τρίτου λόγου της προσφυγής, αναφέρει *«πως από τα κατατεθειμένα δικαιολογητικά για την αιτιολόγηση της προσφοράς της παρεμβαίνουσας, προκύπτει ότι το συνολικό κόστος του έργου υπολογίστηκε λαμβάνοντας υπόψη προσφορές τρίτων, οι οποίες αναφέρονται τόσο σε υλικά όσο και σε εργασίες τοποθέτησης ή κατασκευής κατά περίπτωση και ως εκ τούτου είναι προφανές ότι ο οικονομικός φορέας «...» δεν θα χρησιμοποιήσει δικό του εργατοϋπαλληλικό προσωπικό για το οποίο θα έπρεπε να είχε υπολογίσει αναλυτικά τις αποδοχές των εργαζομένων του και τις ασφαλιστικές εισφορές τους»*. Με τα δεδομένα αυτά και τα συγκλίνοντα στοιχεία και έγγραφα, τα οποία προσκόμισε και συνέταξε η ίδια η παρεμβαίνουσα, στοιχειοθετείτο η πρόθεση της τελευταίας να αναθέσει σε τρίτους την εκτέλεση επιμέρους εργασιών της υπό ανάθεση σύμβασης με το νομικό καθεστώς της «υπεργολαβίας», στις οικονομικές προσφορές των οποίων στηρίχθηκε για να επιτύχει μέρος της προσφερθείσας έκπτωσης, και,

Αριθμός απόφασης: 223 / 2025

επομένως, οι περί του αντιθέτου προβαλλόμενοι ισχυρισμοί είναι απορριπτέοι ως αβάσιμοι (ΑΕΠΠ 1193-1194/2023, 549/2024, 1436/2024). Συναφώς, μη νομίμως και επί ποινή αποκλεισμού της προσφοράς της, σύμφωνα με το άρθρο 24.2 (α) σε συνδυασμό με το άρθρο 23 παρ. 1 της διακήρυξης, η παρεμβαίνουσα έθεσε αρνητική απάντηση «ΟΧΙ» στο σχετικό χωρίο του ΕΕΕΣ περί του εάν ο οικονομικός φορέας προτίθεται να αναθέσει οποιοδήποτε τμήμα της σύμβασης σε τρίτους υπό μορφή εργολαβίας (άρθρο 23.1 της διακήρυξης) με συνέπεια να μην προσκομίσει στον υποφάκελο «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» της προσφοράς της ξεχωριστά ΕΕΕΣ για έκαστο των εν λόγω υπεργολάβων, ώστε η αναθέτουσα αρχή να είναι σε θέση να ελέγξει την επαγγελματική καταλληλότητα των υπεργολάβων καθώς και ότι δεν συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού στο πρόσωπό τους (άρθρο 25.4 στοιχεία (α) και (β) της διακήρυξης). Η εν λόγω δε παράλειψή της δεν είναι επιδεκτική διευκρίνισης ή συμπλήρωσης κατ' άρθρο 102 ν 4412/2016, ως εσφαλμένως υπολαμβάνει η παρεμβαίνουσα, καθόσον σύμφωνα με την αρχή της τυπικότητας που διέπει τη διενέργεια των διαγωνισμών για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων, μία τέτοια συμπλήρωση/ διευκρίνιση δεν μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την υποβολή στην πραγματικότητα νέας προσφοράς από συγκεκριμένο υποψήφιο οικονομικό φορέα, ούτε να θεραπεύεται με τον τρόπο αυτό η παράλειψη προσκόμισης εγγράφων, των οποίων η υποβολή επιβάλλεται από τη διακήρυξη επί ποινή αποκλεισμού, δεδομένου ότι η αναθέτουσα αρχή οφείλει να τηρεί αυστηρά τα κριτήρια που η ίδια έχει καθορίσει (βλ. ΣΤΕ 2647/2022, σκ. 24, ΣΤΕ 147/2022, σκ. 34 και ΔΕΕ C-927/19, *Klaidos regiono atlieky tvarkymo centras*, ECLI:EU:C:2021:700, σκ. 93). Επομένως, εν προκειμένω, η αναθέτουσα αρχή ούτε όφειλε ούτε διέθετε την ευχέρεια να καλέσει την αιτούσα, με νομική βάση το άρθρο 102 του ν. 4412/2016, να συμπληρώσει το επίμαχο ΕΕΕΣ και να προσκομίσει τις ελλείπουσες δηλώσεις ΕΕΕΣ των υπεργολάβων (ΣΤΕ 56/2024).

22. Επειδή, η μη συμπερίληψη στον υποφάκελο δικαιολογητικών της παρεμβαίνουσας του ΕΕΕΣ εκάστου των υπεργολάβων, στους οποίους αυτή είχε πρόθεση να αναθέσει την εκτέλεση εργασιών της υπό ανάθεσης σύμβασης, συνιστά επαρκή και αυτοτελή λόγο αποκλεισμού της

Αριθμός απόφασης: 223 / 2025

προσφοράς της, σύμφωνα με το άρθρο 24.2 (α) σε συνδυασμό με το άρθρο 23 παρ. 1 της διακήρυξης. Συνεπώς, παρέλκει ως αλυσιτελής η εξέταση των λοιπών λόγων ακυρώσεως της προσφοράς της παρεμβαίνουσας (μη προσκόμιση Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας προκειμένου να αιτιολογήσει την ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά της). Ωστόσο, επί της ουσίας εξεταζόμενος, ο προκείμενος λόγος της προσφυγής τυγχάνει βάσιμος. Και τούτο διότι, από την επισκόπηση της επίμαχης αιτιολόγησης οικονομικής προσφοράς, προκύπτει, ως άλλωστε συνομολογείται τόσο από την αναθέτουσα όσο και από την ίδια την παρεμβαίνουσα, ότι η προσωρινή ανάδοχος δεν προσκόμισε την Συλλογική Σύμβαση Εργασίας (ΣΣΕ), στην οποία υπάγονται οι εργαζόμενοι της εταιρείας, κατά παράβαση ρητής απαίτησης του άρθρου 89 παρ. 2α του ν. 4412/2016, όπως αυτό έχει αποτυπωθεί στο άρθρο 2.Α *Αρχές εφαρμοζόμενες στη διαδικασία σύναψης* της οικείας διακήρυξης, και το οποίο άρθρο (89) εφαρμόζεται εν προκειμένω, ως ρητώς αναφέρεται στο άρθρο 4.1 Ηλεκτρονική Αποσφράγιση/ Αξιολόγηση/ Έγκριση πρακτικού της οικείας διακήρυξης. Για το λόγο αυτό η αιτιολόγηση της τυγχάνει ελλιπής και αδύνατη εκτιμήσεως ως προς την φερεγγυότητα, ορθότητα και νομιμότητα του κόστους που αναφέρεται σε αυτήν, ειδικά ως προς την τήρηση της εργατικής και κοινωνικοασφαλιστικής νομοθεσίας και επομένως η εν λόγω προσφορά τυγχάνει απορριπτέα (ΑΕΠΠ 1436/2024, σκ. 18). Η πλημμέλεια δε αυτή δεν είναι επιδεκτική διορθώσεως/συμπληρώσεως κατ' άρθρο 102 του ν. 4412/2016, διότι τούτο θα οδηγούσε σε ανεπίτρεπτη εκ των υστέρων τροποποίηση της προσφοράς της παρεμβαίνουσας, αποδίδοντάς της αθέμιτο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα εις βάρος των υπολοίπων διαγωνιζομένων.

23. Επειδή, με τον μοναδικό λόγο της προσφυγής κατά της εταιρείας «...», η προσφεύγουσα βάλλει κατά της προσφοράς της πρώτης, διότι αυτή δεν δήλωσε το ακριβές ποσό του ανεκτέλεστου υπολοίπου στο ΕΕΕΣ της.

24. Επειδή, ο προκείμενος λόγος της προσφυγής τυγχάνει βάσιμος. Και τούτο διότι, η οικεία διακήρυξη ορίζει στις κρίσιμες για την επίλυση της διαφοράς διατάξεις τα εξής: «**Άρθρο 23: Αποδεικτικά μέσα κριτηρίων ποιοτικής**

Αριθμός απόφασης: 223 / 2025

επιλογής 23.1 Κατά την υποβολή προσφορών οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 79 παρ. 1 του ν. 4412/2016, το οποίο ισοδυναμεί με ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α'75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις του άρθρου 22 Α της παρούσας, β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθορισθεί, σύμφωνα με το άρθρο 22 Β-Ε της παρούσας [...] Τέλος, επισημαίνεται ότι οι προσφέροντες δηλώνουν το ανεκτέλεστο υπόλοιπο εργολαβικών συμβάσεων στο Μέρος IV του ΕΕΕΣ, Ενότητα Β («Οικονομική και Χρηματοοικονομική Επάρκεια»), στο πεδίο «Λοιπές οικονομικές ή χρηματοοικονομικές απαιτήσεις [...]». Συνεπώς, από τον διαλαμβανόμενο στο άρθρο 23.1 της διακήρυξης όρο, ενόψει της ρητής και αδιάσπικτης διατύπωσης αυτού, συνάγεται ότι απαιτείται να δηλωθεί στο Μέρος IV του ΕΕΕΣ, Ενότητα Β («Οικονομική και Χρηματοοικονομική Επάρκεια»), στο πεδίο «Λοιπές οικονομικές ή χρηματοοικονομικές απαιτήσεις» το ακριβές ποσό του ανεκτέλεστου υπολοίπου εργολαβικών συμβάσεων. Εν προκειμένω δε στο υπόδειγμα του ΕΕΕΣ που ανήρτησε η αναθέτουσα αρχή μαζί με την διακήρυξη, συμπεριλαμβάνεται το σχετικό πεδίο «Λοιπές οικονομικές ή χρηματοοικονομικές απαιτήσεις», και ως εκ τούτου οι διαγωνιζόμενοι όφειλαν να το συμπληρώσουν ορθά. Πλην όμως εν προκειμένω, η εν λόγω εταιρεία «...» στο ΜΕΡΟΣ IV: Ενότητα Β του ΕΕΕΣ της, στο πεδίο «Άλλες οικονομικές ή χρηματοοικονομικές απαιτήσεις» δήλωσε απλώς τα εξής: «ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΜΕΕΠ ...», και ως εκ τούτου ουδέν δήλωσε ως προς το ανεκτέλεστο υπόλοιπο εργολαβικών της συμβάσεων. Η δε ανωτέρω έλλειψη απάντησης δεν δύναται σε κάθε περίπτωση να υποκατασταθεί από την απάντηση που έδωσε ο εν λόγω οικονομικός φορέας στην από2024 υπεύθυνη δήλωση του νομίμου εκπροσώπου του, κ. ..., με την οποία δήλωσε ότι ««ως νόμιμος εκπρόσωπος της εταιρείας ..., ΑΦΜ:..., ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΕΕΠ : ... δηλώνω ότι δεν υπάρχει ανεκτέλεστο υπόλοιπο εργολαβικών συμβάσεων είτε ως μεμονωμένος ανάδοχος είτε στο πλαίσιο κοινοπραξίας ή υπεργολαβίας.», καθόσον η ελλείπουσα απάντηση σε συγκεκριμένο ερώτημα του ΕΕΕΣ δεν μπορεί να καλυφθεί από την δήλωση σε άλλο πεδίο του ΕΕΕΣ, ακόμη και εντός του ίδιου

Αριθμός απόφασης: 223 / 2025

κεφαλαίου του ΕΕΕΣ (ΣΤΕ 7μ 725/2022, 505/2021), πολλώ δε μάλλον από τη συνοδευτική υπεύθυνη δήλωση (ΕΑΔΗΣΥ 1458/2024), αφού η προβλεπόμενη συνοδευτική υπεύθυνη δήλωση δύναται να χρησιμοποιείται προς διευκρίνιση των ήδη δηλωθέντων στοιχείων στα πεδία του ΕΕΕΣ (ΔΕφΑΘ 2447/2023). Σε κάθε δε περίπτωση, η εν λόγω υπεύθυνη δήλωση δεν δύναται να θεωρηθεί ως συνοδευτική του ΕΕΕΣ της εν λόγω εταιρείας, καθόσον αυτή εκδόθηκε προγενέστερα (... .2024) από το υποβληθέν ΕΕΕΣ της, το οποίο εκδόθηκε στις2024.

25. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, πρέπει να γίνει δεκτή η προδικαστική προσφυγή και να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη, καθ' ο μέρος με αυτήν έγιναν δεκτές οι προσφορές της παρεμβαίνουσας εταιρείας και της εταιρείας «...» και αναδείχθηκε η πρώτη εξ αυτών προσωρινή ανάδοχος της σύμβασης, κατά τα αναλυτικώς αναφερθέντα ανωτέρω, να απορριφθεί η παρέμβαση και να επιστραφεί το κατατεθέν παράβολο (άρθρο 363 παρ. 5 του ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 135 του ν.4782/2021, Α'36, και άρθρο 5 παρ. 5 του π.δ. 39/2017).

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την προδικαστική προσφυγή.

Απορρίπτει την παρέμβαση.

Ακυρώνει την προσβαλλόμενη, κατά το σκεπτικό.

Διατάσσει την επιστροφή του κατατεθέντος παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 27 Ιανουαρίου 2025 και εκδόθηκε στις 17 Φεβρουαρίου 2025 στην Αθήνα.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΑΛΙΚΗ ΜΑΡΚΑΚΗ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΣΟΦΙΑΝΟΣ